

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.

Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, csütörtök, szeptember 15-én.

254. szám.

Erzsébet utja.

Genfből utnak indították a fekete vasuti vonatot, mely komor völgyek és mozdulatlan fák között dübörög hazafelé. Egy fekete kocsik ölében fekete katafalk, komor környezetben a nagy sorstragédia utolsóelőtti jelenete, a halkán zokogók jelenete, melyet még az utolsó, fényes csoportulás követ. Azután a kripta következik és az emlék.

Dübörög a kerék, a holtában utazó fölséges királyasszony körül. Mormog ez egyhangú szó, az éjszakában utazóknak zenekísérete, hasonlóan a nagy muzsikához. A nagy muzsikához, a dalhoz, amelynek szövege az egész világ. A kerékszó csak a mormoló vizeséshez hasonló, melyhez szöveget mindenki szabadon gondolhat hozzá. Ha fáradt testünket olykor a vonat párnáira hajtjuk, hányszor gondolunk szöveget is az egyhangú dübörgéshez, hozzá?! Tegyük ezt most is.

Dörmög a kerék Ártatlan halt meg Ártatlan halt meg . . . ezt dübörögi. A világegyetemnek mindent eltipró textusát olvashatjuk ki ez első ütemekből. Az ember jár a mezőn és eltípor virágokat; az erőszak jár a földön és eltípor sziveket, melyek ugyancsak ártatlanok és harmatosak, tiszták, mint a virág ...

„Dolgozó-asztalánál ült.”

Most, hogy a világ előtt feküsznek már a királyné halálának minden részletei, hogy a fájdalom első rohama már lezajlott, minden érdeklődés természetesen átfordul a nagy halott élő felére, a királyra.

Magyarországon, ahol a király személyét úgy szeretik, hogy az eliszonyodás és rémület felkiáltása követte a genfi hírt, az első perczben a második gondolat már ez volt:

— Hogy viseli ezt el a mi szegény öreg királyunk?

Hiszen már eddig is úgy élt a fogalmakban az ő szituációja, mint a mesebeli királyé, akinek az egyik szeme nevetett, a másik sirt. Az osztrák viszonyok sok bánatot hoztak fejére. A magyar tud gyöngéd lenni. Szinte lábujjhegyen járt az elégedetlenség, hogy ő észre ne vegye — azzal a szemével, amelyik nevet, mert ide néz. Már a kiegyezési

Dörmög a kerék . . . A gyilkos kaczag . . . A gyilkos kaczag . . . ezt is dübörögi. Az igazságnak egy másik szomorú mondatát olvashatjuk ki a következő ütemekből. A gonoszt úgy képzeljük ami „avult” erkölcsi felfogásunkban, hogy tette önmagában hordja a büntetést, úgy, amint a jóról mondjuk, hogy cselekedetét az öntudat jutalmazza. Ugy látszik, ez is tévedés, a törvény csak a jókra áll, a gonoszt a saját lelkiismerete nem sújtja. Nincsen a dolog rossz benső konzekvenciákkal összefüggésben; a gonosznak helyzete, úgy látszik kellemes, ő nem szenved a halálös szurás után, ő kaczag, kaczag, ő született hóhér. Születése alkalmával elnyerte a szükséges kvalitásokat. Bölcs a természet rendje:

Dörmög a kerék . . . Nincs elégtétel . . . Nincs elégtétel . . . ezt is dübörögi. Az ószövetség óta az ültünk különböző tudományos és etikai formákban, hogy a bűnnek büntetése kiegyenlítést foglal magában, az egész büntetésnek értelme tulajdonképpen nem is más. Forbátolás; szemét szemért, fejet fejért. Kétségtelen, tévedés ez is. Rosszul tanultuk egészen az ószövetség óta mindig: nincs itt talio, nincs forbátolás. A gyilkos egy gondozott kertben, virágos czellaablakok előtt nyugodtan kosarat fog

zavarok sötét árnyéka fölkelte azt a szomorú eshetőséget, hogy olyan kusza állapotok keletkezhetnek, melyek annyira disgustálják a királyt, akinek már nincsen fia, hogy egy keserű pillanatában eldobja magától a királyi jogart: „Ötven évig uralkodtam, nekem ez elég volt. . . megyek pihenni.” Már akkor is föl-föl járt az osztrák viszonyok ziláltságából, mint kísértet a mocsárból, az az eshetőség, hogy az uralkodó elveszitheti kedvét az uralkodáshoz. Gondoltak erre okos emberek, komoly politikusok, gondolkodó pszichológusok. Pedig még akkor csak az egyik szeme sirt. Hát még most, e rettenetes katasztrófa után, mikor minden szeme sirna, ha ezer volna is.

Valóságos pánik támadt, kivált a bécsi lapok ama híre után, hogy a király a gyászír vételénél fájdalmasan kiáltott fel:

— Mindennek vége van!

Mindennek? Mi az a minden? Elszorult a szíve a jó embereknek,

fonni, míg el nem pusztul végegyengülésben.

Dörmög a kerék . . .

Az elmélet szürke . . . Az elmélet szürke . . . ezt is dörmögi. Európában vagy hetven millió ember követeli, hogy a gyilkost pusztítsák el a föld színéről és azt is érezi mindenki, hogy az a földi igazságszolgáltatás, ami összehangzik a köznek lelkiismeretével. Nem ér ez a doktrina semmit. Ime utunkban van a szürke elmélet: a gyilkost nem lehet kiadni, mert a büntető jogtudományban tombol a szuverén területiális elv. Ki hol vétkezik, ott büntettedik. Czélszerű is, a cselekedet előtt összehasonlító kriminalisztikával foglalkozniok a tettes uraknak; azután már csak arra a territoriumra kell lépni, ahol legyenhebb a büntetési rendszer.

Dörmög a kerék . . . A nemzetek öröme is olyan, mint az embereké, mint a balga, tévelygő embereké, a balga embereké . . . ezt is dübörögi. Azt hiszitek, hogy a fény ki nem alszik; azt hiszitek, hogy egy nemzetet alaposabban lehet „ellátni”, mint egy embert?! . . . Nem, egy egész nemzetnél is mulók a boldog órák, a nagy fáról is hullik a levél. Lássátok, szombat óta a magyar nemzet szíve is szegényebb; mint az em-

kik arra gondoltak, hogy abban a „mindenben” benne lehet a mi mostani helyzetünk is. Magyarország sorsát, jövőjét érintheti ez a sötét rejtélyes szó. A kétségbeesés sajtó felkiáltása ez, az összetört emberi szív önkénytelen megnyilatkozása. A hatalmas király, aki nagygyá lett, mert önmagát is letudta győzni — most még egy nagyobb megpróbáltatás elé jött, mint eddig. Kérdés, hogy győző-e most — vagy őt győzi le a kétségbeesés. Az emberi erőnek végre is határa van.

Aggódva várt a magyarság s finom elmeével, a rémület és megdöbbenés potencirozott megfigyelésével vizsgálta a jeleket. Kevés szivárgott ki a szomorú schönbrunni kastélyból — de olvasni mindenből lehet. Genfből azt sürgönyözték vasárnap este, hogy Bécsből a legkisebb intézkedés se történt. A környezet tanácstalanul jár a holt királynő szalonjában. Bizonytalanságban vannak úgy az elszállítás, mint a bebalzsamozás dolgában. A szabadelvű klubban azt mondták

Dere, aki egy szomorú órában esztendősi illuziókat veszít. Szegény fiatal szív, sokat veszített kicsinyke vagyorából...

Dörög kerék... Száz és száz mért-földnyi uton át dübörög, emberkézalkotta csudákon át, zöld fenyvesek között, tengerszemek partján; hosszú, hosszú uton járni, csak Magyarországot nem zakatolván végig.

S a föld mégis ott remeg meg leg-erősebben s a dübörgés mégis ennek az országnak a legszomorubb.

Hazafelé.

Drága halottját a gyászoló nemzetnek beszentelték az Urnak szolgálói és lezárták koporsójába. Márványból van a koporsó, üvegből a födele: akár a mesebeli királykisasszonyoké! Igy feküdt ott a mi nagy halottunk tegnaptól máig. Körülötte udvari népek és hivatalos személyek forgolódtak, akik a bürokrácia merev formái szerint átadták és átvették a testét és jegyzőkönyveket írtak róla. A halott pedig mozdulatlanul és némán feküdt kis üvegtetejű házikójában. Jőkor reggel a genfiak és a Genfbe tódult idegenek őszinte részvételével kikisérték a pályaudvarra, ahonnan elindult utolsó útjára...

A hazaszállításról a következő távirati tudósításokat kaptuk:

Genf, szeptember 14.

Tegnap délután érkezett ide Freiburgból Dernaz bibernok, Lausanne és Genf püspöke több lelkész kíséretében, hogy a koporsónál imádkozzék. A tulajdonképeni vallásos szertartás délután öt órakor ment végbe a legszűkebb körben. A beszentelés mindössze félórát tartott. Dernaz biberos Lamy rendőrfőnök és négy abbé segítségével beszentelte a koporsót.

Berzeviczy altábornagy és Jules Renaud, Genf városának közigazgatási tanácsosa megbeszéltek és aláírták a királyné haláláról szóló okiratot. Miután a koporsót beferrasztották, egy hivatalnok fölolvasta a jegyzőkönyvet amelynek Genfre vonatkozó részében az áll, hogy a koporsóban levő test annak a személynek a teteme, akit szombaton a Hotel de la

Paix előtt meggyilkoltak s amelyen genfi orvosok megtartották a halottszemlét. Az Ausztria-Magyarországra vonatkozó részben megerősíti a jegyzőkönyv, hogy a tetem Erzsébet császárné és királyné ő felségéé. Az okiratot Svájc nevében Reverdin dr. és Navazza főügyész írta alá. A koporsón két üvegtető van s az ablakok fölött két, kulcsal elzárható ajtó, amelyek a koporsó felső részének kinyitását lehetővé teszik, úgy hogy a koporsó belsejének megtekintése lehetséges. Az egyik kulcsot Berzeviczy altábornagynak, a másikat a szerlárás-mesternek adták át.

A tegnapi napon egy kellemetlen zászló-affaire zavarta meg az ünnepies hangulatot. A Beurivage-szálló tulajdonosa és Berzeviczy tábornok között ugyanis kellemetlen összeközc-zanas volt. A szállótulajdonos csak a svájci lobogót tűzte ki a szállóra, Berzeviczy pedig azt követelte, hogy a svájci zászló mellé a magyar és az osztrák zászlót is kitzúzzék. Ezzel szemben a szálló tulajdonosa arra hivatkozott, hogy a királyné inkognitó tartózkodott Genfben és ezért nem is tűzhet ki szállójára más, mint a svájci lobogót.

A pályaudvaron tegnap délután befejezték a díszítést. Az első osztályú váróteremnek egy részét halottasteremmé változtatták és innen egészen a sinekig szőnyeg borítja a földet. A falak fekete posztóval vannak betakarva. A váróterem előtt mennyezetet állítottak föl, amelynek egyszerű fekete draperiája emeli a komor hatást. Egy másik termet az udvari társaság számára rendeztek be.

Már korán reggel minden arra mutatott, hogy a mai gyászmanifesztáció nagyszerű lesz. A genfi lobogó a Szent Péter-templomon felárbozra eresztve leng. Mindenütt igen sok fekete zászló és a gyász más jelei láthatók. Az üzletek mind zárva vannak.

A Beurivage-szállót környékező utcákat már hajnalban elzárták, nehogy az óriási néptömeg eláraszsa.

A szőnyeg díszített pályaudvaron csak kevesen lehetnek jelen a közönség köréből, mivel ide csak udvari engedéllyel juthattak be.

A rengeteg sok koszorút, amit a királyné ravatalára küldtek, nem hozzák mind háza. Csak annyit, amennyi a külön virágszállító kocsiba belefér.

Pontban nyolcz órakor megjelentek a fogadóban a szövetségtanács és az államtanács tagjai; fehér-piros és sárga-piros ruhás zászló-

hordozók előttük vitték a szövetség és kanton zászlaját. Kilenczédfél órakor a Pompes Funebres szolgálói lehozták a szálló halottas szobájából Erzsébet királyné koporsóját és a négy lovas halottas kocsira tették. Nyomban azután megindult a gyászmenet. A koporsó után következett Erzsébet királyné udvari személyzete párosával, mindegyik sorban egy ur vezetett egy hölgyet. Azután jöttek Kueffstein gróf kövel, a berni követség személyzetével, a genfi osztrák-magyar konzul, a svájci hatóságok és az idegen államok konzuljai.

A halottas kocsit ezüst csillaggal kivarrt fekete posztóval volt betakarva. A koszorukat két virágszállító kocsi vitte a pályaudvarra. Az utcákat, melyeken a gyászmenet elvonult esendőörök zárták el. A közönség számára főtartott részen legalább ötvenezer ember volt együtt, akik ünnepi esőndben, hajdon fővel nézték a menet elvonulását. Az egész idő alatt példás rend volt.

A gyászmenet elérkezett a pályaudvarhoz. Ott belépett a virággal gazdagon díszített gyászszátorba, amely magyar, osztrák, svájci és fekete zászlókkal volt díszítve. A sátor tetjén ezüst keretű fekete alapon az osztrák sas, a magyar ezimer és Erzsébet királyné nevének kezdőbetűi voltak kihimezve.

A gyászmenet megérkezése után a koporsót azonnal levették a halottas kocsiról s a gyászszátorba vitték, ahol a kíséret koszoruit rátették. A genfi főpap még egyszer beszentelte a halottat. A királyné kíséretének tagjai és Kueffstein gróf elbucsztak a szövetségtanács és a kantontanács tagjaitól és erre a vonat pontban kilencz órakor elhagyta a pályaudvart.

Genf, szeptember 14.

A pályaudvar bejárait és magát a pályaudvart teljesen elzárták. A pályaudvar gyászdíszítése egyszerű, de méltóságos volt. A perronra vezető csarnokot gyászteremmé alakították át. A csarnok kétoldalán fekete fátyollal bevonat svájci és osztrák zászlók lengtek. Drapírozott osztrák ezimezek egészítették ki a díszet. A homlokzaton egy ezimer volt, amelyen fekete alapon az osztrák sas és alatta ő felsége nevének kezdőbetűi ragyogtak. Mikor a halottas kocsit a pályaudvarhoz közeledett, a csendőörök és tűzoltók, akik a menetet meg-

a politikusok nagyszomorúan, hogy ez rosszat jelent. Aztán híre ment annak is, hogy Bánffy napközben sürgönyözött talán háromszor is, hogy mikor mehet fel megbeszélendők végett, de egész estig nem kapott választ.

— A király be van zárkózva szobáiba. Ugy kell lennie. Nem fogad senkit. Nem tárdók semmivel. Mindennek vége van.

És a képzeletekben lerajzolódott az ősz király, akiről azt szokta volt mondani Lónyay Menyhért gróf: „Mikor meleg, olyan, mint a téli napfény, mikor ellenben hűvös, olyan, mint egy jéghegy.“ S ez a hatalmas ur most össztörve jár fel s alá szobáiban. Az ajtók be vannak zárva, hogy zokogását ne hallják a szolgák. Az egész birodalomból, amilyen széles és hosszú, millió szivekben forr a szeretet és sugárzik ki a részvét iránta, de neki már az is mindegy, ő csak arra az egy kihűlt szívre tud gondolni — s minden egyébnek vége van.

Kínos napok voltak ezek Magyarországon; a lengő fekete zászlók közepette, az elhangzott nekrológok rezgésében, a bevallott óriási fájdalom mögött bevallatlanul ott ült még egy sötét gond — a csapásokból a legöregebb, a leggonoszabb, akit megnevezni se mert senki, csak úgy hívtuk magunk közt, hogy „közel-fekvő.“ Hogy mit tesz majd a király? Kiállja-e ezt a nagy bánatot? Hátha ki nem állja?

Olyan csodálatos vasárnap volt ez, oly üres, oly szomorú, mintha ki volna a világ-rendszerből esve valami küllő és a kerék nem

mozdulna többé. Hátha már meg se mozdul. A király be van zárkózva a termeiben és nem fogad senkit és nem disponál, nem parancsol, nem kíván semmit. Hlába vannak a miniszterei. Nem akar róluk tudni. Hiába vannak országai. Talán nem is gondol arra, hogy vannak és nem is fog többé gondolni. Egy nagyobb vendégével van bezárkózva: a kétségbeeséssel. Minden csak úgy volt, mint azelőtt, a katonák jöttek-mentek az utcákon és szalutáltak egymásnak. A vasút ment Bécsből ide, innen Bécsbe, a távírdá-dróton futottak az üzenetek oda és vissza, az ég mosolygott, szép idő volt, de az a tudat együtt látszott lebegni fejük fölött a felhőkkel, hogy a király be van zárkózva a termeiben és semmi iránt se érdeklődik.

Csak aztán lassan dermedtek ki a szívek hétfőn, kedden, s felvidultan mondták:

— A király köszönő-levelet írt a pápának.

— Hát mégis intézkedett.

— Ez már valami.

Hogy örült mindenki, hogy a király anynyira kitüntette a szent atyát. Milyen derék dolog. Milyen pompás dolog. Még a protestánsok is meglepődéssel dörzsölték a kezeiket és ismételték újra és újra:

— No, hála Istennek, a király sürgönyözött a pápának.

Mintha csak ezt az egy sürgönyt várták volna a liuzi békekötés óta.

Hanem a pesszimisták ezt a kicsike jelt is igyekeztek devalválni.

— A király vallásossága még e nagy bánatában is felülkerekedett, vagy hogy éppen ez a nagy bánat még fokozta.

Azután a svájci szövetségtanácshoz menesztett sürgönyt. A pesszimisták még mindig nem reméltek.

— A király első gavallérja Európának. Ez el nem maradhatott.

Egész máig folyt tehát a nagy tépelődés, az aggodalom és a jövőbelátás rémképei népesítették be a szittya agyakat, ahol három ember összeült, az mind borzalmas jóslgatásokba hocsátkozott, míg végre ma megjelent a nagyjelentőségű távirat:

„A király ma korán reggel dolgozó-asztalánál ült.“

Ime, az első fény, mely áttört magát e sötét éjszakából. Az első jó hír. A király dolgozó-asztalánál ült. A király tehát rátalált ismét népeire — akikért dolgozik és rátalált a munkában orvosságára, mely nagy bánatát gyógygítani egyedül képes. Magyarország nagy lidércnyomástól szabadul meg. Mert nagyjelentőségű az neki, éppen neki. Heroldoknak kellene bejárni az utcákat s harsogó kürtző mellett kiáltani:

— A király ma dolgozó-asztalánál ült!

nyitották, sorsfalat álltak és tisztelegtek. A pályaudvaron két abbé várta a koporsót. A tölgyfából faragott, kovácsolt ezüst koronával díszített koporsót csak az udvarhoz tartozó hölgyek és urak, továbbá a szövetségi kormány és a genfi kantoni kormány képviselői követték a huissier-kelet. Más nem boesátottak oda. A felséges asszony hült tetemét tartalmazó koporsót a lelkészek a halottas kocsihoz kísérték és betették a kocsiába. Csak hét koszorút tettek ebbe a kocsiába. Közülük a román és a portugál királyét és az osztrák-magyar követséget, a többi a halottas kocsi elé kapcsolt waggonokba rakták. Itt aztán még egyszer beszélték a halottat, és miután az udvartartás tagjai az orvosoknak és a gyászmenet rendezőinek köszönetüket és megelegedésüket kifejezték, helyet foglaltak a részükre kijelölt kocsikban és a vonat lassan és csöndesen megindult. A szertartás a király kívánságára a lehető legegyszerűbben és katonai pompa nélkül ment végbe. A szövetség-tanács tagjai a gyásznappal végeztével visszatértek a Bergues-fogadóba.

Genf, szeptember 14.

Azokban a szobákban, amelyben a királyné lakott, már szedik le a fekete díszet. A szolgálak újabb vendégek számára készítik elő.

A koporsó utja.

Bern, szeptember 14.

Erzsébet királyné holttestét az egész uton hódolat fogadta. Lausanneban, ahol a vonat tizenöt perczig állt, a pályaudvart teljesen elzárták. A kanton és a város hatóságai megjelentek a pályaudvaron, hogy a felséges halottnak a végtisztességet megadják. A város összes harangjait megkongatták. Ugyanaz történt Freiburgban, ahol a szent Miklós-templom harangjai a vonat elindulása után még tizenöt perczig zúgtak. Bernben, ahová tizenkét óra ötvenöt perczkor érkezett a vonat, öt perczig állott. A pályaudvar, mint mindenütt, amerre a vonat elhaladt, teljesen el volt zárva. A hatóságok és az idegen hatalmasságok berni képviselői megjelentek a pályaudvaron. Az osztrák-magyar kolónia és Zeiler volt osztrák-magyar követnek Bernben idéző neje megkoszoruzta a koporsót. Az összes harangok zúgtak.

Bern, szeptember 14.

A királyné holttestét hozó vonat előtt óriási közönség esődült össze a pályaudvar környékén. A bejáratokat a rendőrség elzárta a közönség elől. Csakis hivatalos személyiségeknek volt megengedve a perronra kijönni. Az osztrák-magyar követség tagjai, az osztrák kolónia képviselői, az utóbbiak koszorúkkal, a berni községtanács, a „nemzeti tanácsosok” jöttek csak ki a vonat elé, mely tizenkét óra öt perczkor érkezett a pályaudvarba. Valamennyi jelenlevő kalaplevéve fogadta felséges asszonyunk halottas kocsiját. A hatóságok képviselői üdvözölték Kuefstein gróft és kifejezték előtte Bern város és az egész Svájc mélyhódolatát. A koszorúkat ezután a halottas kocsihoz kelyezték. Közülük volt Seilern grófné is.

A vonat pontban egy órakor elindult. A perronon levők mindaddig kalaplevéve állottak, amíg csak a vonat el nem tűnt szemük elől. Amíg a vonat a pályaudvaron állott, valamennyi berni templom harangja zúgott.

A vonat ideérkezése előtt előtte Freiburgban, a püspök székhelyén is megállott, ahol szintén a városi tanácsosok fogadták a halottas kocsi kíséretét.

A vonat környékén óriási nagy közönség volt együtt, de nem láthatott senmit, mert a rendőrség nem engedte közel a pályaudvarhoz.

Koszorúk a ravatalon.

A székes főváros remek koszorút tesz a ravatalra, amelyet a küldöttség visz magával Bécsbe. A koszorú három méter magassága s pálmából és babérágakból van köve. A székes főváros színeit viselő széles szalagon a következő felírás van, aranyszálakból himzett betűkkel:

„*Királynénknak, Védőasszonyunknak —
Budapest székes főváros.*”

Az Egyetemi Kör bizottsága délutáni ülésén elhatározta, hogy a királyné sírjára koszorút tesz

„*A magyar királynénak —
a magyar egyetemi ifjuság.*”

felírással. A koszorút küldöttség viszi fel Bécsbe.

Genf, szeptember 14.

A genfi asszonyok egy része Kuefstein gróf osztrák-magyar követ utjára remek koszorút küldött Ferencz József királynak azzal a kéréssel, hogy azt a királyné koporsójára tételje. Minthogy Genfben nem lehetett már virágot kapni, két hölgy Párisba utazott és onnan hozott orchideákat. A koszorút részvétfelirat kapcsán küldték el, amelyet a genfi hölgyek követsége adott át Kuefstein grófnak s amely így szól:

Felső!

A genfi nők mélyen megindulva a fájdalmas gyásztól, amely felségedet érte, tisztelettel bemutatják hódolatukat és élénk rokonszenvük és részvétük csekély jeléül egy szerény koszorút tesznek a császárné ő felsége koporsójára. Felháborodva a halatlan merényleten, amely Genf városát rémületbe és mély gyászba ejtette, a borzasztó büntetőttől való undorodásnak adnak kifejezést. Amidőn a fájdalomban, amely az egész emberiséget elfogta, szívük mélyéből részt vesznek, nemcsak az uralkodónőt siratják, hanem a hitvest, az anyát és a nőt is, aki kitűnt arany szívvel, és fényes tulajdonságával s akinek egész élete a jótettek hosszú sora volt. Leljen felséged fájdalmában enyhülést és némi vigaszt a világ végtelen részvételében és abban a csodálatban, amelyet felséged nemes önuralma kelt. Kérjük felségedet, fogadja tiszteletteljes mély részvétünk kifejezését.

Odessa, szeptember 14.

Az osztrák-magyar kolónia koszorút tétel Erzsébet királyné koporsójára és a temetés napján istentiszteletet tart a katolikus templomban. A Kisenevben állomásozó Lubni-féle 24-ik dragonyos ezred, amelynek tulajdonosa Ottó főherceg koszorút tesz a királyné koporsójára és részvétáviratot küldött a főhercegnek.

A temetés.

Bécs, szeptember 14.

Bécs gyásza napról-napra szebb és megindítóbb lesz. Ma már a Szent István-tornyon négy fekete zászló leng. A kapuczinusok erősen készülnek ő felsége temetésére.

Bécs, szeptember 14.

Az eddigi hírek szerint a külföldi uralkodóházak a következők által lesznek képviselve:

Vilmos német császár, Károly román király, Albert szász király és Sándor szerb király személyesen jönnek el. A czár Alexi orosz nagyherceg, a czár nagybátyja fogja helyettesíteni, aki karlsbadi gyógyüdülését felbeszákítva, pénteken este érkezik Bécsbe. A montenegrói fejedelmet Daniló trónörökös fogja képviselni.

Róma, szeptember 14.

Az olasz trónörökös holnap reggel Nápolyból Bécsbe utazik, hogy Umberto király képviselésében jelen legyen Erzsébet királyné temetésén.

Bécs, szeptember 14.

Vilmos német császár kíséretével együtt szombaton reggel érkezik ide és még aznap este elutazik Bécsből. Luitpold bajor régensherceg holnap, Albert szász király szombaton érkezik ide. A temetésre idevárják még: Vilmos Ernő szász-weimari örökös nagyherceget, Adolf Frigyes mecklenburg-strelitzi nagyherceget, Frigyes badeni örökös nagyherceget, Vilmos

hohenzollerni herceget és több más német fejedelmi személyiséget. A cumberlandi hercegi párt és a hannoverai királynét Klenck marsall, a hesszeni nagyherceget Malteser tábornok, Ernő lippei régens gróft Bernát lippei gróf, a luxemburgi nagyherceget Hageln főkamrás fogja képviselni. György cumberlandi herceg szombaton érkezik ide, hogy a temetésen Viktória angol királynőt képviselje. A walesi herceget, valamint Faure francia köztársasági elnököt egy-egy tábornok fogja képviselni.

Brüsszel, szeptember 14.

Erzsébet császárné és királyné temetésén a királyi családot Albrecht herceg fogja képviselni. Kíséretében lesznek: Dr. Outremont gróf udvari főmarsall és Jungblut szárnysegéd.

A király.

Bécs, szeptember 14.

A király a múlt éjszakát nyugodtan töltötte. Már korán reggel dolgozó-asztalánál ült, kilencz órakor csöndes misét hallgatott, tíz órától kezdve pedig sorra következtek a fogadtatások.

Első volt Kaizl pénzügyminiszter, utána következett Liechtenstein herceg főudvarmester, aki a királyllyal még a temetés egyes részleteit beszélte meg, végül Beck báró tábornok, a vezérkar főnöke. Mikor ez utóbbi a királytól eltávozott, általánosan feltűnt arczán a mély bánat és kisírt szemek.

A főhercegek és főhercegnők mind nagyobb számban gyülekeznek. Míg egyrészt jólesik a királynak ezek vigasztalása, másrészt ép a legszomorubb pillanatok azok, amikor valamelyikükkel egyedül marad. Ilyenkor tűri ki belőle mély bánata és mindannyiszor sirva fakad.

Mária Annunziata, és Erzsébet főhercegnők tegnap érkeztek meg, Erzsébet főhercegnő, Frigyes főhercegnő, Badenből szentett Schönbrunnba, Ferdinand Károly főherceg Innsbruckból érkezett, Anna Mária főhercegnő, valamint Ferdinand toscanai nagyherceg Salzburgból, Lipót Ferdinand Prágából, József Ferdinand pedig Klagenfurtból.

Bécs, szeptember 14.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök a királynál való mai kihallgatásán előterjesztette a királyné emlékének megörökítéséről szóló törvényjavaslatot, amelyet a kormány — az országgyűlés két Házának rendkívüli ülésén hozott országos határozat értelmében — már elkészített.

A jubileumi ünnepek elmaradnak.

Bécs, szeptember 14.

Udvari körökből határozott alakban szivárogt ki a hír, hogy a király óhajására a novemberi és decemberi jubileumi ünnepségek elmaradnak, idegen fejedelmek és küldöttségek nem érkeznek, diszeldadások nem lesznek, vagyis december 2-ika a legcsöndesebb, elzárkózottságban fog elmúlni.

Bécs, szeptember 14.

Az ötvenéves jubileum teljesen elmarad a király leghatározottabb kívánságára. Még a Szent István-templomban sem lesz meg a nagymise. A parlament és a tartománygyűlések küldöttségeit nem fogadja ő felsége. Koronás uralkodók nem jönnek december másodikán Bécsbe. Ehelyett eljönnek a királyné temetésére. A király hat hónapig vissza akar vonulni mindentől, amit nem parancsol rája az uralkodás kötelessége.

A bécsi Hofburgnak azt a szárnyát, amelyben az idegen fejedelmeket akarta a király elszállásolni, nem építik fel december

másodikára. Ez a szárny az új Burg és a régi szertartási terem közt lett volna. (N. Fr. Pr.)

Koronás fők részvéte.

Bécs, szeptember 14.

A király ő felségéhez a következő részvéte-nyilatkozatok érkeztek:

XIII. Leó pápa ő szentségétől:

Sietünk kifejezni felségednek legmélyebb fájdalmunkat és legnagyobb felháborodásunkat amaz átkos, barbár merénylet fölött, amely a császárné ellen elkövetett. Imádkozunk a fenkölt áldozat lelkéért és benső ájtatossággal fohászunk Istenhez, hogy ő, akinek hatalmában van, adjon erőt felségednek e kegyetlen szerencsétlenségben és a legszentebb érzelmeidet sújtó e keserű megpróbáltatásban és ezért fájdalmasan megindult atyai szívéből fakadó különös áldásunkat küldjük felségednek az egész császári és királyi családnak.

Róma, szeptember 11.

Leó.

II. Vilmos német császár ő felségétől:

Ép a hadgyakorlatokról hazatérve értesülök a legelvetemedettebb gonosztett rettenetes híreről. Mélyen megrendülve és elképedve, míg találok szavakat, hogy megmondjam Neked, mit érzek irántad és milyen mélyen érzem Veled együtt a súlyos veszteséget. Az Urtól jövő megpróbáltatás ez, amelyet mi, emberek, nem vagyunk képesek felfogni és amelynek csak rettenetes súlyát érezzük, de egyetlen vigasztalásunk nekünk, szegény embereknek, hogy odafönn rendeltetett így.

Márvány-palota, szeptember 10.

Vilmos.

Viktória angol királyné ő felségétől:

Nem találok szavakat benső részvétem és elborzadásom kifejezésére. Nagyon is bizonyos és kegyetlen ez. Isten oltalmazzon és legyen Veled.

Balmoral, szeptember 10.

Viktória.

Umberto olasz király ő felségétől:

A váratlan és kegyetlen csapás, amely Téged sújtott, iszonyattal és felháborodással tölt el bennünket. Melletted ohajtának lenni, hogy megmutassam szeretetemmel, minő belsőleg osztozom fájdalmában. De bár távol vagyunk Tőled, Margit és én szívéből csatlakozunk könyeidhez és imádkozunk, Istenhez könyörögve, hogy adja meg Neked azt a vigasztalást, amelyet egyedül ő képes megadni: Ölellek.

Torino-Reggia, szeptember 11.

Umberto.

Az orosz czár és czárné ő felségeiktől:

Borzalommal halljuk a rettenetes hírt. E kegyetlen megpróbáltatásban legőszintébb fájdalmunk és bánatunk kifejezését küldjük Neked. Isten oltalmazzon és adjon erőt Neked e pótolhatatlan veszteség elviselésére.

Livadia, szeptember 11.

Alexandra és Miklós.

Faure Félix francia köztársasági elnök úrtól:

Áthatva az iszonyattól ama gyűlöletes merénylet hírére, amelynek a császárné és királyné ő felsége áldozata lett, benső sugallatom indít arra, hogy kifejezzem felségednek őszinte fájdalmamat és részvétemet, amelylyel felséged bánatában szívem mélyéből osztozom és kérem felségedet, legyen meggyőződve őszinte és benső rokonszenvevről.

Rambouillet, szeptember 10.

Faure Félix.

Krisztina spanyol regens-királyné ő felségétől: Mélyen megrendülve az iszonyu csapástól, amely Téged és mindnyájunkat sújtott, szívből jövő forró részvétemet fejezem ki Neked. Imáim és gondolataim Nálad vannak e rettenetes órában. Isten oltalmazzon és adjon erőt és vigasztalást Neked.

Madrid, szeptember 11.

Krisztina.

IX. Keresztély dán király ő felségétől:

Feleségem és én mélyen megrendülve legmelegebb részvétünket fejezzük ki Neked. Isten adjon Neked erőt.

Bernstorff, szeptember 12.

Keresztély.

Luitpold bajor regens-herceg ő királyi felségétől:

Mélyen megrendülve a genfi rettenetes hírtől, benső sugallatom indít arra, hogy kifejezzem Neked legmélyebb, fájdalmas részvétemet a súlyos és pótolhatatlan veszteség alkalmából, amely Téged ért. Isten adjon vigasztalást és erőt Neked méltó fájdalmában. Odaadó hű szívvel

Oberstorff, szeptember 12.

Luitpold.

A szász király és királyné ő felségeiktől:

Mélyen megrendülve a súlyos és váratlan csapástól, amely Téged sújtott, szívéből fakadó benső részvétünket fejezzük ki Neked.

Pillnik-kastély, szeptember 11.

Albert, Karola.

II. Vilmos württembergi király ő felségétől:

Mélyen megrendülve az iszonyu szerencsétlenségtől, a királyné és én legmelegebb és legbensőbb részvétünket fejezzük ki. Isten adjon vigasztalást Neked.

Ludwigsburg, szeptember 11.

Vilmos.

Vilma hollandi királyné ő felségétől:

Ép most értesülök a rettenetes csapástól, amely felségedet sújtotta. Mélyen meghatva és elszomorodva, szívem mélyéből fakadó benső és igaz rokonszenveimet fejezem ki felséged irányában, biztosítva felségedet, hogy szeretetteljesen és egész lelkemben osztozom abban az iszonyu megpróbáltatásban, amelyet Isten felségedre mért.

Hága, szeptember 11.

Vilma.

I. Károly román király ő felségétől:

Nem találunk szavakat annak a mély fájdalomnak a kifejezésére, amelylyel a Téged sújtott mondhatatlan szerencsétlenség tölt el bennünket. Istenhez fohászunk, hogy oltalmazzon Téged és adjon erőt Neked, hogy megadással elviselhesd e súlyos megpróbáltatást.

Ragat, szeptember 10.

Károly.

I. Sándor szerb király ő felségétől:

Lesújtva a rettenetes hírtől, amelyről épen most értesültem, és mélyen megindulva sietek császári és királyi apostoli felségednek legőszintébb részvétemet kifejezni, amelylyel nagy fájdalmában osztozom. Szívem mélyéből csatlakozom a gyászhoz, amelyet egy nyomorult ember iszonyu gonosztette hozott felségedre és az egész monarchiára. A Mindenhatóhoz fohászok, hogy e szörnyű pillanatban felségedet segítségemmel kegyelmében részesítse.

Karlsbad, szeptember 10.

Sándor.

Frigyes badeni nagyherceg ő királyi felségétől:

Mélyen megrendülve hitvesed, a császárné elhunytának rettenetes híretől, aki anarchista merényletnek esett áldozatul, együtt tolmácsoljuk, a nagyhercegné és én, hű és benső részvétünket ebben a mondhatatlanul fájdalmas megpróbáltatásban, amely sokat szenvedett szívedet sújtotta. Legbensőbb részvétünk kíséri minden érzelmedet és Istenhez fohászunk, hogy adjon segítséget és erőt gyászoló lelkednek. Isten kegyelme legyen veled.

Mainau, szeptember 10.

Frigyes.

Ruffy úrtól, a svájci szövetséges köztársaság elnökétől:

A svájci szövetség tanács bátorodik legbensőbb fájdalmát és legmélyebb felháborodását kifejezni felséged előtt ama rettenetes merénylet alkalmából, amelynek Erzsébet császárné ő felsége áldozatul esett; fájdalmát és felháborodását, amely annál nagyobb, mert az elvetemült cselekedet Svájc földjén történt, ahol a megboldogult, mint már több ízben, testi fájdalmára keresett enyhülést és remélhette azt ez alkalommal is. A szövetség tanács siet egyttal felségednek kifejezni, hogy Svájc egész népével együtt a legbensőbbben osztozik abban a pótolhatatlan veszteségben, amely a felséges asszony halálával felségedet, a császári házat és Ausztria-Magyarország népeit érte. A svájci szövetség tanács nevében a szövetségi elnök.

Bern, szeptember 11.

Ruffy.

Mac Kinley Vilmos úrtól, az amerikai Egyesült-Államok elnökétől:

Mély fájdalommal értesültem az ausztriai császárné ő felségének Genfben tartózkodása alatt történt meggyilkolásáról és az Egyesült-Államok kormányának és népének legmélyebb rokonszenvét tolmácsolom felségednek.

Washington, szeptember 10.

Mac Kinley Vilmos.

Még a következő uralkodók, államfők és fejedelmi személyek küldtek távirati részvéte-nyilatkozatot ő felségének:

A német császárné, az olasz királyné, Abdul Hamid szultán, Carlos Portugália királya, a japáni császár, a portugál királyné, a svéd király és királyné, a belga királyné, a görög király és királyné, a sziam király, Ernő Lajos hesszeni nagyherceg, Károly Sándor weimari nagyherceg, Péter oldenburgi nagyherceg, a mecklenburg-strelitzi nagyherceg, Lipót hohenzollerni herceg, György szász-meiningeni herceg, a szász-altenburgi herceg, a koburgi herceg, a montenegrói fejedelem, a bolgár fejedelem és fejedeleme, János Albrecht mecklenburgi herceg, Károly Günther schwarzburg-sondershauseni fejedelem, Ernő lippei régens gróf, György schauburg-lippei fejedelem, a zanzibári szultán, az egyiptomi kedive, a perui köztársaság elnöke, az uruguay-i köztársaság elnöke és a chile-i köztársaság elnöke.

A szertartások rendje.

A magyar és az osztrák hivatalos lap közli ma a királyné holtteste hazaszállításának, kitételének és temetésének szertartási rendjét. A rendelkezések a következők:

Néhai Erzsébet császárné és királyné ő felsége holtteste hazaszállításának, kitételének és eltemetésének

szertartási rendje.

(Hazaszállítás.)

Csütörtökön, 1898. évi szeptember hó 15-én, a néhai császárné és királyné ő felsége holttestének Bécsbe érkezésére kitűzött órát — esti 10 óráig — megelőzőleg a nyugati pályaházban a fo-gadóra egybegyűlnek: az első főudvarmester, a

szolgálattevő két palotahölgy, a helyőrség tisztjei és katonai tisztviselői, az udvari papság, a hazaszállítás végett szükséges több udvari kíséret és egy katonai disz-század zene nélkül.

Mihelyt a vonat megérkezett, udvari komornyikok és udvari inasok kiemelik a vasúti kocsiból a koporsót és a beszentelésre kijelölt, kápolnává alakított udvari terembe viszik.

A papság és egy udvari főbiztos mennek elől; nyolcz nemes apród viaszfáklyákkal hat arciére- és hat magyar testőr, nyolcz darabont testőr és nyolcz testőrlovasság a chargejaikkal, képezik két oldalt a kíséretet. Az első főudvarmester, néhai ő felségének főudvarmestere és főudvarmesternője, a két palotahölgy, a gyászoló udvarhölgyek, a két kamarás és néhai ő felségének kamarai személyzete követik a koporsót.

A koporsó ravatalra helyeztetik, a testőrök és nemes apródok elfoglalják a számukra kijelölt állást, az udvartartás tagjai pedig a jobbra és balra felállított imaszámolyokba vonulnak, aztán megtörténik a beszentelés.

Ennek megtörténetével a koporsó oly módon kíséretetik, mint előbb és a halottas kocsira emeltek. A menetben kocsin résztvevő személyek a számukra kijelölt kocsikba szállanak.

A menet aztán megindul a következő rendben: Két udvari lovász lámpásokkal, egy század lovasság, egy udvari fogatoló lóháton, egy kétfogatu udvari kocsit az udvari főbiztossal,

egy kétfogatu négyülékes udvari kocsit a komornyikokkal, egy udvari fogatoló lóháton, egy udvari biztos lóháton, két udvari lovász lámpásokkal,

egy hatfogatu négyülékes udvari kocsit néhai ő felségének udvarhölgyeivel és a két kamarással (a kocsit ajtajainál egy-egy udvari inas),

egy hatfogatu négyülékes udvari kocsit néhai ő felségének főudvarmesternőjével és a két palotahölgygyel (a kocsit ajtajainál egy-egy udvari inas),

egy hatfogatu udvari kocsit az első főudvarmesterrel és néhai ő felségének főudvarmesterével (a kocsit ajtajainál két-két udvari inas),

két udvari lovász lámpásokkal, a hat fekete lótol vont, feketével borított halottas-kocsit.

Oldalt meg jobbról nyolcz darabont-testőr és balra nyolcz testőr-lovasság, a chargejaikkal, továbbá mindegyik oldalon hat udvari inas, négy udvari lovász lámpásokkal a halottas-kocsit mellett lovagol. (Az udvari istállóknak a kocsit felügyelvével megbízott személyzete a kocsit után megy.)

Hat arciére- és hat magyar testőr egy-egy másodőrmeesterrel (lóháton),

két udvari lovász lámpásokkal, egy kétfogatu négyülékes kocsit néhai ő felségének kamarai személyzetével.

Egy szakasz lovasság rekeszti be a menetet. A menet a Mariabíli- és Babenbergi utcavonalokon végig, a köruton át a külső kapun vonul a várpalotába és katonai sorfal tartja számára szabadon az utat.

Az őrségek, melyek mellett a menet elvonul, fegyverbe lépnek és halkított módon végzik a szabályszerű tisztelgést.

A papság és a menetbe be nem osztott többi személyek a legközelebbi uton a várpalotába kocsiznak, hogy még a menet megérkezése előtt oda érjenek.

(Fogadás a várpalotában.)

Midőn a halottas menetet a várpalotában a nagyköveti lépcsőhöz megérkezik, mindnyájan a

lépcsőcsarnokba vonulnak, hol az udvari és várpalotai lelkész, segédletével együtt, a legmagasabb holttestet várja.

A koporsót komornyikok és udvari inasok viszik föl a lépcső-csarnokba és a megáldás befelvezetével a templomba.

Egy udvari biztos, egy udvari templomi segéd a kereszttel, az udvari ének- és zenekar énekesei a Miserere-t énekelve, az udvari és várpalotai lelkész, a segédletével,

egy udvari főbiztos mennek elől.

Nyolcz nemes apród viaszfáklyákkal, hat arciére- és hat magyar testőr, nyolcz darabont testőr és nyolcz testőr-lovasság, a chargejaikkal, képezik két oldalt a kíséretet.

Az első főudvarmester, néhai ő felségének főudvarmestere és főudvarmesternője, a két palotahölgy, néhai ő felségének udvarhölgyei, a két kamarás, valamint a kíséret többi személyei

követik a koporsót és a templomban két oldalt a padokban foglalnak helyet.

A ravatalra helyezett legmagasabb holttestnek ezután következő beszentelése és a koporsó két kulcsának ő felsége főudvarmestere részéről az első főudvarmester kezébe való átadása után mindnyájan távoznak és a templom bezáratik.

(Kitétel.)

Pénteken, szeptember 16-án, reggel nyolcz órakor, megelőző beszentelés után, kezdődik a közönség bebocsátása néhai ő felségének ravatalra zárt koporsóban kitett holttestéhez.

A templom és az oratóriumok, az imapadok feketével vannak bevonva, az oltárok fekete, keresztjelvényes posztóval leboritva, mely utóbbiak ő felségének czimerét viselik.

A köröskörül megvilágított ravatal fekete posztóval s az a hely, amelyen a koporsó áll, aranyszóval van letakarva, fölötte pedig fekete bársonymennyezet függ.

A ravatalon, aranyrojtos fekete bársony vánkosokon, a császári és királyi korona, a főhercegi kalap, a csillagkeresztes rend jelvényei stb. vannak kitéve, továbbá egy pár fekete keztyű és a legyező.

A kitétel ideje alatt testőrök állanak a ravatalnál diszörségen s papok, komornyikok, ajtónállók és udvari inasok a templom hajójában, kamarások és csillagkeresztes hölgyek pedig a tiúkos tanácsosi oratóriumban végeznek imákat.

Délután öt órakor a közönség bebocsátása véget ér.

Szombaton, szeptember 17-én, újabb beszentelés után, a közönség reggeli nyolcz órától déli tízenként óráig újra bebocsátatik.

Mind a két napon 8 órától 12-ig engesztelő szent misék mondatnak valamennyi oltárnál és mind a két napon délelőtt tíz órakor, szeptember 16-án délután öt órakor is, a közönség távoztatása után, az udvari énekar a Miserere-t éneklé el.

12 órától 1-ig a város templomainak tornyaiban a harangok meghuzatnak.

(Temetés.)

Szombaton, szeptember hó 17-én, délután 4 órakor lesz az ünnepélyes temetés.

A koporsót komornyikok és udvari inasok emelik le a ravatalról és újabb beszentelés után a következő kísérettel viszik a svájci udvarba a halottas kocsira:

Két udvari biztos, egy udvari templomszolga a kereszttel, az udvari templomszolgák a tömjén- és szenteltvíz-tartókkal,

két segédkező udvari káplán és az udvari és várpalotai lelkész egy gyertyával, továbbá

egy udvari főbiztos mennek elől.

Néhai ő felségének főudvarmestere, a két kamarás, néhai ő felségének főudvarmesternője és a két palotahölgy

követik a koporsót.

Nyolcz nemes apród, hat arciére és hat magyar testőr, nyolcz darabonttestőr és nyolcz testőr-lovasság, chargejaik előlépkedése

mellett, képezik az oldal kíséretet.

Miután a koporsó a kocsira helyeztetett és még egyszer beszenteltetett, a halottas menetet a templom harangjainak zugása közt megindul.

A menet élén halad:

Egy szakasz lovasság, aztán következnek:

Egy udvari fogatoló lóháton, egy kétfogatu udvari kocsit egy udvari főbiztossal,

egy kétfogatu négyülékes udvari kocsit komornyikokkal,

egy század lovasság, egy udvari fogatoló lóháton,

egy udvari biztos lóháton, egy hatfogatu kétülékes udvari kocsit a két kamarással (a kocsit ajtajainál egy-egy udvari inas),

egy hatfogatu négyülékes udvari kocsit néhai ő felségének főudvarmesternőjével és a két palotahölgygyel (a kocsit ajtajainál egy-egy udvari inas),

egy hatfogatu udvari kocsit néhai ő felségének főudvarmesterével (a kocsit ajtajainál két-két udvari inas),

az udvari inasok párosan, egy szakasz testőr-gyalogosság, egy szakasz testőr-lovasság és egy szakasz darabonttestőrség, egy-egy tiszt vezénylete mellett,

a nyolcz fekete lótol vont, feketével borított halottas kocsit a koporsóval.

Mindegyik oldalon négy udvari inas meg és négy nemes apród egy viasz-fáklyákkal.

Hat arciére- és nyolcz darabonttestőr (jobbról),

hat magyar testőr és nyolcz testőr-lovasság (balról) képezik az oldal-kiséretet.

Az arciére- és a magyar királyi testőrség egy-egy szakasza lóháton sorakozik a halottas kocsit után a menetbe.

Egy század gyalogság és egy század lovasság rekeszti be a menetet.

A menet a belső Burgtőren, Mihály- és József-tereken át, az Augusztni és Tegethoff-utczákon végig vonul a kapuczinusokhoz a Neuer-Markton.

Az ispotályok, papság, városi tanács, tartományi választmány, továbbá a minisztériumok és központi hatóságok tanácsosai, valamint a négy udvari törzs hivatalnokai már előbb egybegyűltek az augusztnusok templomában, honnan rangsor tartása nélkül lépnek a halottas menetet elejére.

Jelentés tételyén a halottas menetet közeledéséről, az inkognitó már megérkezett legmagasabb és magasb uraságok a templomba vonulnak a meghatározott helyekre.

Az udvartartás tagjai és a többi hivattott személyek már előbb megjelentek ugyanott.

A kapuczinusok templomának belseje feketével van ékítve, az imapadok feketével bevonva, a padlózat feketével leterítve.

A halottas kocsit a kapuczinusok templomának főkapujához érkeztén, a koporsót azonnal leemelik, a pontifikáló a papság élén fogadja, ezek előlépkedése mellett beviszik a templomba és a templom közepén felállított, egy gyertyától körülvett ravatalra helyezik.

Néhai ő felségének főudvarmestere, a két kamarás, valamint néhai ő felségének főudvarmesternője és a két palotahölgy a ravatalig követik a koporsót s azután a számukra kijelölt helyekre vonulnak.

Ezután következik az ünnepélyes beszentelés, mely után az udvari énekhar a Liberát énekli.

A koporsót aztán komornyikok és udvari inasok leemelik és a kapuczinus atyák halotti imái és fátylás kísérete mellett a sirboltba viszik.

A pontifikáló megy elől a segédkező pap-sággal.

Ő császári és apostoli királyi felsége, az első főudvarmester, néhai ő felségének főudvarmestere és a két kamarás követik a koporsót a sirboltba. A testőrök, nemes apródok stb. a templomban maradnak.

Lent a sirboltban megtörténik az újabb beszentelés.

Az imák végeztével az első főudvarmester átadja a kapuczinus atyák guardianjának a legmagasabb holttest koporsója kulcsát, őrizetébe ajánlja a legmagasabb holttestet és ezután a kíséret visszatér a sirboltból a templomba.

Miután ő felsége a sirboltból visszatért, a legmagasabb udvar eltávozik a templomból, honnan azután a többi jelenlevők is távoznak.

A gyász.

Az udvar a következő gyászjelentést adta ki:

Legfelsőbb rendeletre: néhai Erzsébet, ő császári és királyi felségéért az udvari gyász 1898. évi szeptember hó 17-étől, szombattól kezdve, hat hónapon át következő változással viselendő:

A császári és királyi tábornokok, törzs- és főtisztek a fátyolt a gyász első időszakában, vagyis szeptember 17-étől november 16-ig bezárólag, szolgálatban és szolgálaton kívül, a balkaron és a kardbajtót, a tábornokok pedig még az aranyövet is, fátyollal bevonva,

a további gyászidőben pedig csakis a fátyolt a balkaron — szolgálatban és szolgálaton kívül — viselik.

A cs. és királyi belső titkos tanácsosok, kamarások és asztalnokok az első két hónapon át, vagyis szeptember hó 17-étől november hó 16-áig bezárólag, fekete barkás gyapjuszövetöltönyben, ékszer és színes kövek nélkül, fekete posztóval bevont karddal, fátyollal a fővegen és fekete keztyűben, (a kamarási és asztalnoki diszjelek fátyolburkolat nélkül viselendők);

a következő két hónapon át pedig, vagyis november hónap 17-étől 1899. évi január hónap 16-áig, fekete sima gyapjuszövetöltönyben, acél vagy befuttatott karddal és fehér keztyűben;

az utolsó két hónapon át pedig, vagyis január hónap 17-étől márczius hónap 16-áig bezárólag, a legutóbb említett öltönyben, ékszer és színes kövek nélkül, színes vagy aranyozott karddal jelennek meg.

A fenséges asszonyok, valamint a hölgyek a két első hónapon át, azaz szeptember hó 17-étől kezdve november hó 16-áig bezárólag, fekete gyapjuszövetben, fekete fejdíszszel, vagy fekete crépe-kalappal, fekete ékszerrel, fekete keztyűben és fekete legyezővel; a következő két hónapon át pedig, azaz november 17-étől 1899-iki január 16-áig bezárólag, fekete selyemben, fekete csipkés fejdíszszel, fekete ékszerrel, fekete keztyűben és fekete legyezővel, az utolsó két hónapon át pedig, azaz január 17-étől 1899-iki márczius 16-áig bezárólag, fekete selyemben, fehér csipkés fejdíszszel és díszítménnyel, valódi ékszerrel, vagy szürke esetleg fehér ruhában, fekete csipkével és fekete ékszerrel vagy gyönggyel jelennek meg.

A gyilkos.

Genf, szeptember 14.

A királyné gyilkosának kihallgatása még egyre tart. Az a feltevés, hogy Luccheni nemzetközi anarchista-bandának a tagja, úgy látszik téves. Luccheni maga bevallotta ugyan, hogy egy kisebb anarchista-társaság tagja, amelynek programja a „tett propagálása” volt. Ebben a kis körben megbízhatták ugyan Lucchenit azzal, hogy egy magasabbú szintű megöljén, de Luccheni minden bűnt magára vesz. Társait nem akarja megnevezni. Még azt sem engedi meg, hogy a gyilkos számszám

nyelét más készítette, pedig ezt már egy másik anarchista, akit Lausanneban elfogtak, magára vállalta.

A svájci hatóságok most már valamivel éberebb szemmel vigyáznak az olasz anarchistákra. A Svájcban vagy harminczötezer olasz munkás van alkalmazásban, javarésztük józan, szorgalmas csendes ember. A rendőrség sokat ki akar utasítani közülök. Ma délben már tíz olasz munkást kikísértek az ország határára, de olyan különös módon, hogy az ember azt hihette, hogy az olaszokat svájci barátjaik kísérik és csak a nevezetéseket, nem pedig az ország határát akarják megmutatni.

Lausanne, szeptember 14.

A vizsgálatot folytatják ugyan azok ellen az olaszok ellen, akiket a bűnrészesség gyanúja alapján fogtak el, de minden eredmény nélkül. Az olasz munkások tagadják, hogy Luccheninak czinkostársai. Luccheninál házkutatást tartottak, amely semmi egyéb eredménnyel nem járt, mint azzal, hogy anarchista iratokat találtak a lakásán. Ebből bebizonyosodott ugyan az, hogy Luccheni anarchista, de egyéb nem. Ezt pedig enélkül is tudják. Luccheni hét más olaszszal lakott egy asszonynál. A szegény asszony strva mesélte, hogy kiadatlanul áll a lakása, mert Luccheni lakótársát letartóztatták pusztán gyanu alapján. Az asszony előadása szerint Luccheni mindig zárkózott természetű volt. Még evés közben is anarchista lapokat olvasott. De sohasem izgatott még társai közt sem. Vasárnap rendszerint erősen beragott. Ilyenkor beszédessé lett és valóssággal vérengzési mániát kapott. Hétfént ment el hazulról, a postaépítkezéshez, ahol az uja megsérült. A kártérítésként kapott harmincz frankon mulatott és Genfbe utazott, ahonnan csak szombaton érkezett róla hír, amikor is a rendőrség azonnal házkutatást rendelt el a lakásán.

Genf, szeptember 14.

Hat lausannei és tizenkét olasz munkást fogtak ma el. Közülük a leggyanusabb egy Calducci nevű anarchista, aki egy félórával a merénylet előtt beszélt Lucchenivel. (N. Fr. Pr.)

Az anarchia ellen.

Bern, szeptember 14.

A „Tagblatt” jelenti, hogy a királyné meggyilkolása után a Svájc kérihetetlenül felveszi a harcot az anarchia ellen. A svájci nép szó nélkül megad minden engedélyt a kormánynak a veszedelmes szekta kiirtására.

A „Tagblatt” felszólítja a népet arra, hogy tömeges tüntetést rendezzen, amelyben a szövetség tanácsot arra kérje, hogy törvényt alkosson, amelynek alapján az anarchistákat ki lehessen utasítani az országból, vagy legalább, hogy a külföldi anarchisták ellen érelyes intézkedéseket lehessen tenni.

A szövetség alkotmányának hetvenedik szakasza alapján ki lehet már most is utasítani az olyan idegent a Svájcba, aki annak belső vagy külső biztonságát veszélyezteti; az ilyen embert ki lehet tiltani örökre az országból.

Köln, szeptember 14.

A „Volkszeitung” berlini hírei szerint beigazolást nyer az a jelentés, hogy Németország nemzetközi intézkedések megtétele céljából nemzetközi konferencia összehívását fogja sürgetni.

A kezdet már meg is van.

A német javaslat szerint nem az eddig is elégtelennek bizonyult örzeti rendszert, hanem az elszigetelési rendszert fogják követni. Ennek alapján minden állam arra kötelezné magát, hogy az anarchistákat letartóztassa és ártalmatlanná teszi. Kétségtelen dolog, hogy a német meghívást elfogadják az európai államok. E konferenciát még az orosz békekonferencia előtt egybe fogják hívni.

Budapest gyásza.

(A királyné szobra.) Erzsébet királyné szobrára a gyűjtés alig indult meg, az irányadó köröket már is nagyban foglalkoztatja az a kérdés, hogy hová helyezték el a királyné szobrát. Igen sokan az Erzsébet-térre tartják erre legalkalmasabbnak, melynek közepén, a mostani nagy virágágy helyén, megfelelően el lehetne helyezni az emléket. A teret ekkor a szoborhoz méltóan újra rendezhetnék.

A királyné szobrára a Széll Kálmán elnöklése alatt álló Magyar jelzőlog hitelbank és a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-Bank egyenkint 5000—5000 koronát összesen 10.000 koronát szavazott meg. Széll Kálmán a maga részéről 300 forinttal járult a szoboralaphoz. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Erzsébet királyné szobrára 6000 koronát szavazott meg.

(Erzsébet királyné hidja.) Az az eszme merült fel, hogy az építés alatt álló eskü-téri hidat Erzsébet-hidnak nevezzék el és a királyné szobrát állítsák fel az eskü-téren.

(A budai királyi vár részvétele.) Apponyi Lajos gróf magyar udvarnagynál a Stöckel-palotában levő udvarnagyi hivatalban egymást érik társadalmi és politikai világunk kitünőségei, valamint a főrangok, hogy a részvételt aláírják. Aláírásokat az udvarnagyi hivatal pénteken délután öt óráig fogadnak el. Pénteken este Apponyi gróf Bécsbe utazik s az íveket magával viszi.

(A miniszteriumok gyásza.) A miniszterelnökség utasította a központi hivatalokat, hogy az összes levelezések fekete gyászkeretű papíron és fekete pecsét alatt történjenek. Ez a mély gyász hat hónapi időtartamra szól és 17-én, a királyné temetési napján lép érvénybe.

(A magyar nők gyásza.) Az országos nőképző egyesület fölkéri az összes közművelődési és jótékonyági nőegyesületek elnökeit és alelnökeit, hogy a holnap, csütörtökön, délelőtt tizenegy órakor az egyesület zöldfa-utca 38. szám alatt levő házában tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek. Az értekezlet tárgya az lesz, hogy miképen vegyenek részt a magyar nők az országos gyászban.

(A Kisfaludy-társaság gyásza.) A Kisfaludy-társaság ma a nemzeti gyász alkalmából rendkívüli ülést tartott, amelyen a tagok mind fekete ruhában jelentek meg.

Gyulai Pál elnök megnyitván az ülést, a következő beszédet mondta:

Tisztelt társaság!

Rendkívüli ülésre hívtam össze önöket, uraim, hogy testületileg is kifejezhessük fájdalomunkat, amelyet a királyné ő felsége halálán egyenkint oly mélyen érzünk.

Nagy csapás ez a királyra és nemzetre egyaránt, mert Erzsébet királyné mindkettőnek őrangyala volt. Kettős koronát viselt: a női erények égi s a fejedelmi hatalom földi koronáját s a két korona fénye összeolvadva, egymást emelve, ragyogott homlokán. Midőn Magyarország ege mélyen elborult, az ő részvételének sugara tört át először a felhőkön s hirdette a derűsebb napokat; az ő nemes, nagy szíve híven táplálta mindazt, ami a trón és nemzet érdekei összeforrasztására vezetett. És folyvást szeretetével övezte a magyar nemzetet és épen úgy osztozott örömeiben, fájdalomában, mint ez az évében.

De bennünket, a költészet művelőit, a rokonszenvnek és hálának egy különösebb érzése is csatolt felséges személyéhez. Erzsébet királyné szerette a költészetet, örömeit társalgott a nagy költők szellemével, s megtanulva nyelvünket, olvasta a magyar költőket is. Épen úgy gyönyörködött a természet szépségében, mint a művészet remekeiben. Költői lélek volt, mondhatni költő, mert nemcsak az a költő, aki verseket ír, hanem az is, s még inkább, aki eszményileg fogja föl az életet s minden tette egy-egy költői eszme megvalósítása. És Erzsébet királyné a női kellem és báj, a hitvesi és anyai erények, az emberszeretet és jótékonyág, a fájdalom, szenvedés és vallásos

megnyugvás oly műveit hagyta reánk, melyek fölemelik a lelket és nemes érzelmekkel töltik meg a szívet. Főnséges életének emléke enyhítse a halálán érzett fájdalmat.

Tisztelt Társaság! Azt hiszem, mindnyájunk gondolatát tolmácsolom, ha indítványozom, hogy mély fájdalmunkat és hódoló részvétünket fejezzük ki jegyzőkönyvileg is, s a határozatunkat felirat alakjában alkalmas időben juttassuk a trón számolyához, egyszerű mind társaságunk körében indítsuk meg a gyűjtést arra a szobrászati műre, melyet az akadémia a palotája csarnokában a királyné emlékére fog felállítani.

A társaság ez indítványt egyhangu helyesléssel fogadta, Rákosi Jenő ama toldásával, hogy az elnöki beszéd a jegyzőkönyvbe szó szerinti vétessék fel, és így e beszéd is jusson a trón számolya elé.

(A királyné és a nőképzés.) Minden mozgalm, mely a nőképzésre irányult, lelkes pártfogóra talált Erzsébet királynénban. Saját leányai nevelésére is személyesen ügyelt fel a királyné. Érdeklődött a női iskolákban használt tanítási módszer iránt is.

— Szeretném tudni, mondta egyszer, hogyan nevelik a magyar anyák leányaikat.

A budapesti nőképző-egyesületet látogatta meg gyakran a királyné, gróf Teleky Sándornétól és Veress Pálnétól kérve felvilágosításokat az intézet működéséről.

Különösen érdeklődött a királyné az intézet konyhája iránt.

— Tanulnak a leánykák főzni is? — kérdezte egy alkalommal a királyné az öt kalauzoló Veress Pálnétól. Akkoriban még nem volt felállítva az intézet háztartási tanfolyama és Veressné nemmel felelt.

— Kár, mondotta a királyné, mert bizony szükséges, hogy az asszony a főzőkanállal is bánni tudjon.

Érdeklődést tanusított a királyné a női iskolák reformja iránt is s a klasszikus nyelvek tanulására vonatkozólag mondotta:

— Hiszen én is megtanultam görögül, miért ne tanulnának meg a diák-kisasszonyok is?

Az Országos Nőképző-Egyesület ma tartotta meg gyűlést. Gróf Teleky Sándorné nyitotta meg a gyűlést, előterjesztésére a választmány elhatározta, hogy részvétfeliratot intéz a királyhoz. A gyűlés Emich Gusztávné, az egyesület alelnökjének előterjesztésére elhatározta, hogy a magyar nők nevében egy érczoszorot helyeznek el a király engedelmével a sirbolkban. A koszorura befolyó összeg esetleges feleslegét pedig a fővárosban felállítandó szobor költségeihez adja az egyesület.

(A vörös-kereszt gyászja.) A magyar vörös kereszt-egylet központi választmánya ma délután rendkívüli ülést tartott Erzsébet királynénak, mint legfőbb védasszonyának elhunyt alkalmából. Jelen voltak: a kormány képviselőjében a belügyminiszterium részéről Beszerédi Viktor dr. miniszteri tanácsos, a honvédelmi miniszterium részéről Szilágyi Béla honvédeztárs, a közös hadügyminiszterium képviselőjében Bessenyei Ferencz tábornok és Szvéhla Kálmán dr. törzsorvos. A központi választmány részéről Csekonicz Endre gróf, Schlauch Lőrincz dr. biboros püspök első alelnök, örv. Teleky Sándorné grófné első alelnöktárs, Josipovich Imre miniszter második alelnöktárs, Darányi Ignác dr. miniszter főgondnok, Schwartzter Ottó dr. főgondnok helyettes, Ribáry József főjegyző, Vignyázó Ferencz gróf jegyző s a választmány tagjai. Ott voltak még az országos közegészségi tanács tagjai és a Machlup-ndülőház kezelőbizottsága.

Csekonicz Endre gróf az ülést a következő beszéddel nyitotta meg:

(A jelenlevők valamennyien felállnak.) Mélyen tisztelt központi választmány! Szívem összeszorul, ajkamon elnémul a szó, az iszonyú való daczára a kétségbeesítő kétkedés martodossa lelkemet, hihetetlennek látszik, hogy az az órányal, akit a Mindenható végtelen kegyében béke-angyalaként küldött hozzánk, egy gyilkoló török

áldozatul esett. És hazánk bércein és völgyein keresztül zug iszonyú fájdalmunk feljajdulása: Istenem, miért rendeléd ezt így!

És zokogó szenvedésünk visszhangja az a néma köny, mely ott ül minden érző ember szemében, mert nemcsak a törrel átvért fejedelmi szív előtt borulunk le, de leborulunk a legnemesebb asszony, a leghűbb hitvas ravatala előtt, aki a legiszonyubb földi csapások terhe alatt sem roskadt össze, aki az anyai szív legnagyobb fájdalmában is vigasztalásával új életet öntött felséges királyunk megtört apai szívébe, leborulunk hazzánk legjobban anyjának koporsója előtt, melyben ott hervad az a ketté metszett szív, mely életében osztatlanul dobogott hű népeiért, leborulunk elárvult nemzetünk őrző anyjának szelleme előtt, aki életre ébresztette és vigasztalta, a kötelesség nemes utjain a legnagyobb trón számolyáig vezette a sokat szenvedett magyar népet, akinek áldó és ápoló kezei behegesztették a nemzet szívének sebeit és összefonták nemzetünk haláljának, törhetetlen hűségének és szeplőtlen szeretetének érzeit azzá a kötelekké, mely a hű magyar népet örök időkre elválaszthatatlanul hozzáfűzi a szent koronához és a legmagasabb trónhoz!

És ez a szent kéz nem ápol többé az a nagy, az a nemes szív nem dobog többé, azt a jóságától sugárzó szempárt, melyből reményt merítettünk, néma marad örökre az az ajak, melynek bűvös-bájos hangja a szeretet örök békéjét hirdette, a legnemesebb lélek elhagyta porhüvelyét, felszáll az Égek urához, de ott is őriző angyalunk marad mindörökké!

Legyen emléke szent és áldott! És nagy fájdalmunkban leborulva a szent ravatal és a szent trón számolya elé, áldjuk Nagyasszonyunk emlékét, a legmagasabb trón iránt soha el nem muló törhetetlen hűségben, hálában és alattvalói szeretetben.

Fájdalommal eltelt szívvel indítványozom: 1. Fejezze ki a központi választmány mély fájdalmát és hódoló részvétét felséges királyunknak, fenséges védnök helyettesünk utján.

2. Határozza el a központi választmány, hogy a temetésen küldöttségileg képviselteti magát, mely küldöttség a fenséges védnök helyettes ur előtti tolmácsolni fogja a magyar szent korona országa összes vörös-kereszt egyleteinek mély részvétét.

3. Egyben határozza el, hogy az egyesület a ravatalra koszorút helyez.

4. Mondja ki a központi választmány, hogy az egyesület a mai naptól kezdve hat havi gyászt ölt s e határozatáról az összes választmányokat és főkegyleteket köriratilag értesíti.

5. Jelentse ki a központi választmány, hogy felséges védnökasszonyunk emlékének dicsőítésére a jövő évi közgyűléssel kapcsolatosan gyász disztyulést tart s egyben kérje föl Schlauch Lőrincz dr. biboros alelnök ő eminenciáját a gyászbeszéd megtartására.

6. Végül határozza el a központi választmány, hogy a megdicsőült Erzsébet királyné emlékére Budapesten felállítandó szoborra az egyesület kebelében gyűjtést indít.

Miután előterjesztéseim a tisztelt központi választmány helyesléssel találkoznak, azokat határozatokká emelem és a jegyzőkönyv szerkesztésére Vignyázó Ferencz gróf urat, hitelesítésére Fabiny Teofil és gróf Szapáry István urakat kérve föl, az ülést bezárom.

A temetésen az egyesületet a következők képviselik Csekonicz Endre gróf elnöklése alatt: Schlauch Lőrincz dr. biboros püspök, babarcezi Schwartzter Ottó dr. főgondnok helyettes, dr. Vignyázó Ferencz gróf, Révay Gyula báró és Farkas László dr. főorvos.

(Erzsébet alapítvány.) A budapesti tanítók segítő egyesületének igazgató választmánya ma délután Veredy Károly királyi tanácsos tanfelügyelő elnöklése alatt tartott ülésén elhatározta, hogy a halotti koszorút tizezer koronás alapítvánnyal váltja meg, amelyet az egyesület elhunyt tagjainak a leányárvái számára tesz le.

(A református egyháztanács.) A budapesti református egyháztanács szeptember 16-án, pénteken délután hat órakor tartja meg az országos gyász ügyében ülést.

(Az ipar egyesület gyászja.) Az országos ipar egyesület igazgatósága ma délután öt órakor rendkívüli közgyűlést tartott. Az elnöklő lovag Falk Zsigmond alelnök megindult emlékezett meg Erzsébet királyné haláláról, kiemelve, hogy az elhunyt királyné a magyar iparnak is nemes pártfogója volt. Matlekovics Sándor végrehajtóbizottsági elnök előterjesztette ezután az egyesület gyászára

vonatkozó javaslatát s ennek alapján elhatározta az igazgatóság, hogy a királyasszony elhunytától érzett mély fájdalmát a mai ülés jegyzőkönyvében fejezi s feliratilag felkéri a kereskedelmi minisztert, hogy e fájdalmát, valamint a nemzeti gyászban való részvételét a legmagasabb helyen tolmácsolja. Felkéri az egyesület a hazai ipartestületek, ipartársulatok s egyéb ipari egyesületek utján az egész magyar iparosságot, hogy a külső gyászban is méltóképen részt vegyen és hogy a megdicsőült emlékére nemzeti közadakozásból létesítendő szobor költségeihez — tehetsége szerint — hozzájáruljon. Gelléri Mór egyesületi igazgató felolvasta hatásos emlékebeszédét, amely megkapó meleg színekben adja jellemrajzát Erzsébet királyasszonynak. Az igazgatóság elhatározta, hogy az emlékebeszéd egész terjedelmében felvétessék az egyesület hivatalos lapjába. Végül a jegyző felolvasta és az elnökség aláírta az egyesület részvétfeliratát.

(Az Otthon részvéte.) Az „Otthon” írók és hírlapírók köre ma igen népes választmányi ülést tartott a nemzeti gyász esztet alkalmából. Rákosi Jenő elnök első szavaira a választmány tagjai felálltak s mindvégig állva hallgatták az elnök szívéhez szóló szavait, melyek így hangzanak:

Tisztelt választmány! Méltóztatik tudni, hogy mai választmányi ülésünk tárgya egyetlen, valamint akiről szólni fogunk, sokfélekép egyetlen volt a maga nemében! Egyetlen volt mint királyné, egyetlen volt a nemzet szívében, egyetlen volt mint szenvedő anya, egyetlen volt véres halálában, oly galád gonoszított áldozata, amelynek gondolata is milliónyi mérföldre esik az ő szent körétől.

Nekünk, tisztelt választmány, hivatásunknál fogva minden közgondolat, minden közérzés átviharzik a lelkünkön s az agyvelőnkön. Rajtunk keresztül jut el minden gyász a közönséghez; olyanok vagyunk, mint a régi időkben a sirató asszonyok, akiknek feladata volt sirni minden gyász helyen. Mi már napok óta jajgatunk, napok óta folynak a könyeink nyilvánosan a világért és a világ előtt. Nekünk tán feleslegesnek is látszik gyászgyülekezetet tartani, hisz mindenk között legnyilvánosabb a mi fájdalmunk.

De éppen ezért, tisztelt választmány, éppen ezért hívtam én ma egybe ezt az ülést, mert szükségem éreztem annak, hogy legyen nekünk is, legyen a mi gyászunknak is egy magányos pillanata, ahol nem másoknak jajgat, hanem önmagunknak zokogunk, a mi magányos pillanatunk, és szent tárgyunk megörökítésére indítványozom, méltóztatásuk elhatározni, hogy az „Otthon” Erzsébet királyasszony emlékére és a sajtó gyászának megörökítésére magának egy zászló alapít.

Ha méltóztatik ehhez hozzájárulni, kérek az elnökség részére fölhatalmazást az emlékezésről létesítésére.

Ez a zászló jelvényünk lesz, melynek árnyékában őrizni fogjuk annak emlékét, aki a nemzetet úgy szerette és mi megőrizzük szívünkben mindig mindazoknak az emlékét, akik a hazát szerették, szolgálták és érte szenvedtek.

A beszéd után a választmány egyhangulag hozzájárult az elnöki előterjesztéshez s Hevesi József indítványára elhatározta, hogy az elnök szavait a mai ülésről fölveendő jegyzőkönyvbe egész terjedelmében fölveszi.

(Az Ügyvédek részvéte.) A budapesti ügyvédi kör választmánya Zsigmond Jenő elnöklése alatt ülést tartott. Elhatározta, hogy a királyné szobrára 100 forintot ad.

(A gyógyszerészek részvéte.) A magyarországi gyógyszerész egyesület és a budapesti gyógyszerész testület ma délután együttes gyász-ülést tartott Zborray Béla egyleti és Jármay Gyula testületi elnök elnöklése mellett. Mindkét elnök gyászbeszédet tartott, majd vita nélkül fogadták el a következő indítványokat: jegyzőkönyvben örökíti meg a gyűlés a két testvéregyesület fájdalom részvétét, melynek a trón számolyához való eljuttatására a belügyminisztert kéri föl. Erzsébet királyné szobrára gyógyszerészek között nyilvános gyűjtést indítanak, melyhez a két egyesület, mint testület, egyenként kétezer koronával járul. Az országos gyógyszerésztársaság befejeztig ülést nem tartanak s az egyleti és gyógyszerésztársulati helyiségen harmincz napon át hagyják kifüggesztve a gyászlobogót. A gyász-ülésen a főváros gyógyszerészei csaknem teljes számmal voltak jelen.

(Az Athletikai Club gyásza.) A magyar athletikai club választmányja szeptember 16-án, pénteken este hét órakor a kaszinó helyiségében rendkívüli ülést tart, amelyen a nemzeti gyászban való részvétel módozatait állapítja meg.

(A képzőművészek gyásza.) A képzőművészeti egyesület ma délután hat órakor Basch Gyula elnöklése alatt ülést tartott. Az elnök megnyitó beszéde után egyhangulag kimondották, hogy részvételfeliratot szerkesztenek, amelyet a miniszterelnök útján a trón elé juttatnak, a kormány, esetleg a főváros által rendezendő gyásznapon teljes számban résztvesznek s a királyné emlékeit jegyzőkönyvben örökítik meg.

(40.000 koronás alapítvány.) A pesti zsidó hitközség Kohner Zsigmond elnöklése alatt ma rendkívüli ülést tartott, melyen elhatározta, hogy a hitközség részvételfeliratot intéz a királyné és a két főtemplomban gyásznapot rendez. A szegények közt 1000 forintot oszt szét, a királyné emlékére pedig 40.000 koronás alapítványt tesz.

A hatodik izraelita községkerület előljárósága Schweiger Márton elnöklése alatt tegnap tartott ülésében a királyné ő felsége megrendítő halála alkalmából méltatta a nemzeti gyászt, mely az uralkodóval és a nemzettel örömben és bánatban egyaránt összeforrt izraelita hitfelekezetet oly mélyen sújtotta. Elhatározta az előljáróság, hogy bánatának a király ő felségéhez intézendő hódolat-tejes feliratban fog kifejezést adni.

Az országos izraelita iroda elnöksége a királyné gyászos elhunytá felett érzett fájdalomnak és legmélyebb részvételnek a királynéhoz intézett feliratban adott kifejezést.

Az ország összes izraelita hitközségeinek templomaiban külön requiemeket tartanak.

(A görög-keleti szerbgyház gyásza.) Brankovics görög-keleti szerb patriarka holnap Karlóczáról Budapesire érkezik, ahonnan délután Bécsbe utazik Erzsébet királyné temetésére. A patriarkával utazik Bogdanovics Luczán budai görög keleti szerb püspök s a két főpap szűkebb kísérete. A görög-keleti szerb templomokban szombaton nagy gyászistentiszteleteket rendelt el a felekezet fölöttes egyházi hatósága.

(A lipótvárosi kaszinó részvéte.) A lipótvárosi kaszinó pénteken délután hat órakor rendkívüli választmányi ülést tart, melynek kizárólagos tárgya az Erzsébet királyné gyászos kimulása feletti részvét kifejezésének megállapítása, valamint annak elhatározása, minő összeggel járuljon a kaszinóegyesület a felállítandó szobor költségéhez.

(A kereskedelmi utazók részvéte.) A magyarországi kereskedelmi utazók egyesülete ma délután Auer Róbert elnöklése alatt elhatározta, hogy hivatalos leveleit egy hónapig gyászkeretben nyomatja, az egyesület helyiségén egy hónapig kint hagyja a gyászlobogót s fölkéri a kereskedelmi minisztert, hogy az egyesület fájdalmát a trón előtt tolmácsolja.

(Az építő ipartestület részvéte.) A budapesti építőmesterek, kőmíves-, kőfaragó- és ács-mesterek ipartestülete Pucher József elnök távollétében Horváth József elnöklésével ma rendkívüli előljárósági ülést tartott. Az elnök megindító szavakban emlékezett meg a királyt és a nemzetet ért súlyos csapásról. Szabó János alelnök indítványára az ipartestület elhatározta, hogy a királyné emlékeit jegyzőkönyvileg megörökíti, mérhetetlen fájdalmát a miniszterelnökhöz intézendő felterjesztésben kifejezi és tagjait felhívja, hogy a temetés napjától számított nyolcz napig gyászuk jeléül fekete karkötőt viseljenek, a temetés napján pedig az építési munkálatokat lehetőleg szüneteltessék. Ezenkívül elhatározta az előljáróság, hogy a királyné szobrára megindult gyűjtéshez hozzájárul és e célra tagjai között gyűjtést fog rendezni.

(A Fröbel-egylet részvéte.) A központi Fröbel-egylet ő felsége a királyné elhunytá alkalmából

ma délelőtt Rosenzweig-Saphir Sarolta elnöklésével rendkívüli választmányi ülést tartott. Kanders Hermina egyleti ellenőr kezdeményezésére elhatározta, hogy mély részvétüknek felirathban adnak kifejezést, hogy a királyné temetésére koszorút küldenek, a felállítandó szobor költségeihez pedig 200 koronával járulnak.

Püspöki körlevelek.

Schuster Konstantin váci püspök körlevelében elrendeli, hogy a királyné gyászos elhunytá alkalmából ünnepélyes gyászmise és ennek bevégeztével alkalmi szentbeszéd tartassék. A temetés napján a püspök iskolai szünetet rendel.

Dessewffy Sándor csanádi püspök körlevelét intézett egyházmegyéjéhez, amelyben megemlékezik a királyné gyászos elhunytáról, végül a lejutó gyásznak külső kifejezésére elrendeli:

1. A temetés napjáig minden templomban minden harang napjában háromszor fél órán át meghuzandó.

2. A temetés napján, a hó 17-én, minden plébániatemplomban ünnepélyes gyászistentisztelet tartandó, melyre a hatóságok meghívandók és az iskolai ifjúság elvezetendő. A katolikus iskolákban, legczélserűbben a temetés napján, gyásznapot tartandó, amelyen az intézetnek egyik tanítója a nemzeti csapás nagyságát méltassa és elhunyt királyné emlékezetét a megrendítő szomorú alkalomnak megfelelő módon kegyeletos szavakkal az ifjúságnak lelkébe véssé.

A temetés és gyásznapon napján az előadások szünetelnek.

Hornig Károly báró veszprémi püspök, a királyné kancellárja, körlevelében tudatta egyházmegyéjével a királyné halálát és elrendelte, hogy a temetés napján egy óra hosszáig huzassanak meg a harangok. Az ünnepélyes requiemet később fogja elrendelni a püspök.

Zalka János győri püspök körlevelében elrendelte, hogy a főhatósága alatt álló összes iskolák és intézetek gyászistentiszteletet, utána pedig gyásznapot tartanak, amelyen az iskola igazgatója vagy tanítója a nemzeti csapás nagyságát méltassa s elhunyt királyné emlékezetét a megrendítő szomorú alkalomnak megfelelő módon kegyeletos szavakkal az ifjúságnak lelkébe véssé. E gyászistentisztelet és gyásznapot lehetőleg a hécsi temetés napján tartassék.

Meszlényi Gyula szatmári püspök szintén körlevelében rendelkezett, hogy egyházmegyéjének papsága az országos gyászban minő módon vegyen részt.

A temetés napján az egyházmegye összes templomaiban gyászistentiszteleteket tartanak s ugyanakkor az összes iskolákban gyásznapot rendeznek, melyeken gyászbeszédekben fogják ecsegtetni a tanuló ifjúságnak azt a mérhetetlen gyászt, mely a magyar nemzetet érte.

Majláth Gusztáv gróf erdélyi püspök körlevelét bocsátott ki egyházmegyéje papjaihoz, amelyben a nemzeti gyászban való részvétel módjaira nézve rendelkezik.

Felhívja papságát, hogy mindegyik joghatósága alá tartozó áldozópap gyászmisét mondjon a királyné lelküdvéért és egy szent misében az ég vigasztalását és oltalmát kérje a felső királyra és királyi családra. Elrendeli, hogy az erdélyi püspökség főigazgatása alá tartozó összes iskolákban gyásznapot tartanak, melyen az intézet egyik tanára vagy tanítója a nemzetet ért gyász nagyságát, a királyné a haza alkotmánya visszaszerzésében való áldásos közremunkálását méltassa s az ifjúságot a királyi családhoz hűségre, a hazához szeretetre buzdítsa.

A nemzeti gyász ideje alatt a közös istentiszteletek alkalmával külön imádságként a királynéért és a királyi családjáért három Miatyánk és a szent Szűz vigasztaló segítségéért három Üdvözlégy mondassék.

Antal Gábor, a dunántúli evangélikus református püspök körlevelét intézett egyházmegyéje lelkészeihez, amelyben hangsúlyozza azt a fájdalmas csapást, amely ő felségét a királyt és az

egész nemzetet érte. A gyász és a részvét kifejezésére a püspök elrendelte, hogy a hónap 18-án minden templomban gyászistentisztelet tartassék, ezeken az istentiszteleteken a tanuló ifjúság is részt vegyen, ezen kívül pedig az egyház iskoláiban gyásznapot rendezzenek, amelyen az iskola egyik tanára méltassa a nemzetet ért nagy csapást.

Kiss Áron püspök a tiszántúli evangélikus református egyházkerület összes gyülekezeteihez a legmélyebb megilletődés hangján főpásztori levelet intézett, amelyben felhívja a lelkészeket, hogy a királyné temetés napján, lehetőleg a temetés órájában minden templomban gyászistentiszteletet tartassanak; a temetés idejéig a harangok bizonyos időben naponta meghuzassanak; az istentiszteleteken az iskolák növendékei megjelenjenek; a középiskolákban a királyné erényeit és a nemzet veszteségét méltató ünnepek tartassanak.

Radu Demeter román püspök pásztorlevelében elrendelte egyházmegyéjében a legmélyebb gyászt.

Popovics Nikanor temesvári szerb püspök is adott ki pásztorlevelet, melyben elrendeli, hogy az egyházmegye templomaiban nyolcz napon át minden haranggal egyszer harangozzanak s az iskolákon és templomokon nyolcz napig gyászlobogó lengjen, végül, hogy szombaton mindenütt gyászmise tartassék és a szerb iskolákban külön gyásznapot rendeztessenek.

A vidék gyásza.

Tóth József, Pestmegye királyi tanfelügyelője körlevelét intézett a felügyelete alatt levő iskolák és intézetek vezetőihez, meghagyva, hogy az összes pestmegyei iskolákban és intézetekben a temetés napján és a felsőes halálát követő harmadik napon az előadások szüneteljenek. A tanítók és tanítónők a temetés napján tartandó gyásznapon a királyné érdemét magyarázó emlékebeszédet mondjanak. A harminczadik napon tartandó gyászistentiszteleteken pedig testületileg jelenjenek meg.

Arad, szeptember 14.

A mai városi közgyűlés Fábán főispán indítványára elhatározta, hogy a temetésre három bizottsági tagot küld, a ravatalra koszorút tétet, az épülőfélben levő Kis-körutat Erzsébet királynéről nevezi el, a királyné arcképe megfesteti a tanácsterem számára, részvétét felirathban tolmácsolja a trón előtt s végül hogy a hivatalos iratokon két hónapig fekete pecsétet használ.

Az aradi szabadélvű párt pedig a következő táviratot küldötte báró Bánffy Dezső miniszterelnöknek:

„Az aradi szabadélvű párt azon nagy és pótolhatatlan veszteség alkalmából, mely nemzetünket szeretett jó királyné elvesztése által érte, legmélyebb fájdalomnak kifejezést adva, arra kéri nagyméltóságodat, miszerint a párt őszintén átértett részvétét ő császári és apostoli királyi felsége előtt tolmácsolni méltóztassék.

Lendvay Sándor, Varjassy Árpád, elnök.

Pécs, szeptember 14.

A város törvényhatósága mai közgyűlésén Fejérváry Imre báró főispán megemlékezett az országot ért nagy csapásról. Majorossy Imre polgármester indítványára elhatározta, hogy részvételfeliratot intézzenek a királynéhoz és küldöttségileg képviseltek magukat a temetésen. A királyné szobrára a közgyűlés ezer forintot szavazott meg.

Gödöllő, szeptember 14.

Gödöllő község képviselőtestülete ma rendkívüli közgyűlést tartott. Polner Lajos községi képviselő egyhangulag elhatározta, hogy a község a felső felségéhez intézendő külön felirathban fejezi ki fájdalmas részvétét, a ravatalra Wolfner Tivadar országgyűlési képviselő útján koszorút helyez; tisztviselői és alkalmazottai 30 napig gyászt viselnek; a temetés napján az üzletek zárva lesznek, az összes munka szünetel, az összes templomokban gyászistentisztelet tartassék és az összes harangok meghuzatnak; a Budapesten állítandó emlékszoborra száz forintot szavaz meg s egyúttal mozgalmat indít Gödöllőn állítandó külön szoborra, melyre az aláírást ugyancsak 100 fettel nyitja meg; végül a királyné emlékezetére alapítványt tesz, amelynek kamataiból évenként az iskolák legjobb tanulóit jutalmazza.

Munkács, szeptember 14.

E hó 11-én a negyedik, 12-én pedig a kaszinó rendkívüli gyűlésben adott kifejezést gyászának. A képviselőtestület a fekete posztóval bevont városkőházán ma tartott rendkívüli közgyűlésén Cseh Lajos polgármester előterjesztésére kimondta, hogy felséges asszonyunk, Erzsébet királyné elhunytá felett érzett mély fájdalmát örök emlékeztül jegyzőkönyvbe iktatja s egyúttal mélyen érzett fájdalmát és a veszteség fölött való részvétét a trón számolyához juttatja. A temetés napján tartandó gyászistentiszteleten testületileg részt vesz. Felszólítja a város közönségét, hogy az általános gyász kifejezésül házaik gyászlobogókkal, üzleteit gyászjelekkel lássa el. A gyász jelét minden képviselőtestületi tag és városi alkalmazott harmincz napon át gyászjelvényt visel. A felséges asszony emlékére felállítandó szoborhoz a város a maga részéről hozzájárul és gyűjtést rendez. Minden hivatalos levelezésnél hat hónapon át gyászpecsétet használ a város.

Temesvár, szeptember 14.

Ma délelőtt a székesegyházban Dessewffy püspök nagy segédlettel gyászistentiszteletet tartott, melyhez a katonaság is kivonult; az egyházban a polgári és a katonai méltóságok, a testületek óriási számban jelentek meg. Temesmegye képviselőtestületében három tagu küldöttség megy Bécsbe; a küldöttség tagjai: Molnár Viktor dr. főispán, Kabdebo Gergely alispán és Ambrózy Gyula báró császári és királyi kamarás.

Pancsova, szeptember 14.

A városi törvényhatóság Mattanovich Adolf polgármester elnöklése alatt ma rendkívüli közgyűlést tartott, melyben elhatározta, hogy Erzsébet királyné ő felsége temetésénél küldöttségileg képviselteti magát s a küldöttségbe kijelölte a polgármestert, Lázárevich György dr. és Feymann Gyula bizottsági tagokat.

Beregszász, szeptember 14.

Hagara dr. főispán az országos gyász alkalmából e hónap 12-én és 14-én a vármegye intelligenciáját értekezletre hívta össze, melyen a következőkben állapotok meg: A temetés napján az összes hatóságok és testületek istentiszteleten vesznek részt, a vármegye a temetésen képviselteti magát, a ravatalra koszorút helyez és ő felsége a királyné emléksobrára tetemes összeget szavaz meg.

Alsó-Kubin, szeptember 14.

Árva megye törvényhatósági bizottsága pénteken rendkívüli közgyűlést tart, melyet gyászistentisztelet fog megelőzni. A temetésen a megye küldöttsége Kürthy főispán vezetése alatt fog megjelenni.

Békés-Csaba, szeptember 14.

Békés vármegye Lukács György főispán vezetése alatt küldöttséget indít Bécsbe. A küldöttség a megye színeiből való kék-fehérszalagos gyönyörű koszorút helyez a ravatalra.

Selmeczbánya, szeptember 14.

A Horváth Béla főispán elnöklése alatt tartott közgyűlés csak a leújtó gyászesettel foglalkozott. A temetés alatt az összes harangokkal két óra hosszat fognak harangozni és a fekete fátóval bevont légszeszlámpákat meggyújtják. Fél évig a város összes kiadványai gyászpecséttel és gyászkerettel jelennek meg.

Verscez, szeptember 14.

Weifers Károly főjegyző elnöklése alatt a város törvényhatósága mai közgyűlésén elhatározta, hogy a temetésre a polgármester, illetve helyettesének vezetése alatt Rottler és Georgievits bizottsági tagokból álló küldöttség megy.

Eger, szeptember 14.

A királynéért tegnap a székesegyházban rekviemet tartottak, melyet fényes papi segédlettel Samassa érsek végzett. A gyászistentiszteleten a templomot zsúfoiásig megtöltötte az intelligencia, az összes polgári és katonai hatóságok, testületek, intézetek. Megható volt az 1848/9-ki honvédek csoportja külön zászló alatt. A templom közepén díszes ravatal állott, tetején koronával. Az érsek a temetésre Bécsbe utazik.

Mohács, szeptember 14.

A város törvényhatósági bizottságának mai ülésén elhatározták, hogy a dunai alsó rakpartot Erzsébet-rakpartnak nevezik el. A közgyűlés a királyné szobrára 100 forintot szavazott meg.

Zimony, szeptember 14.

A templomokban ma gyászistentiszteletek voltak. A görög keleti templomban tartott requiemet ott voltak Neudijkovics és Koszovác országgyűlési képviselők.

Eperjes, szeptember 14.

A városi képviselőtestület ma közgyűlést tartott, amelyen Mandics Ede polgármester szép beszédet mondott. Megkéri Szinyei Morse István főispánt, hogy a város érzelmeit a belügyminiszter utján a trón előtt tolmácsolja.

Székesfehérvár, szeptember 14.

Ma reggel Steiner Fülöp dr. püspök gyászmisét tartott a székesegyházban, amelyen Fáth Pál báró főispán, Huszár Ágost alispán, Havranek József polgármester vezetése alatt megjelentek a polgári, Kránitz és Görgy tábornokok vezetése alatt pedig a katonai batóságok. Az istentisztelet után rendkívüli közgyűlést tartott a város. Fiáth Pál báró főispán szép beszédben emlékezett meg a királyné elhunytáról. Elhatározták, hogy a közgyűlés fájdalmát jegyzőkönyvbe iktatják, ő felségéhez részvét-feliratot intéznek, a város harmincz napig kint hagyja a gyászlobogókat és a temetésen a főispán vezetése háromtagu küldöttség képviseli a várost. Holnap a vármegye tart rendkívüli közgyűlést és az országos gyászban való részvételét hasonló módon fogja kifejezésre juttatni.

Nyíregyháza, szeptember 14.

Szabolcs vármegye közönsége, hogy lakóinak általános részvétét külsőleg is kifejezésre juttassa, a királyné temetésén egy mágnás, egy nemes és egy közrendű polgár bizottsági taggal képviselteti magát.

Miskolc, szeptember 14.

Miskolc város köztörvényhatósági bizottsága ma tartott közgyűlésén ezer koronát szavazott meg a királyné szobrára s a haláleset miatt való fájdalmát jegyzőkönyvben örökítette meg.

Nyitra, szeptember 14.

Nyírtamegye ma délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen az összes megyebizottsági tagok gyászban jelentek meg és állva hallgatták végig az elnök Thuróczy Vilmos főispán gyönyörű beszédét, melyet Erzsébet királyné felejtethetetlen emlékének szentelt. Indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy a temetésre küldöttséget küld, a királyné részvétíratot intéz és félévig minden hivatalos kiadvány fekete gyászszal adassék ki. Délután Nyitra város képviselőtestülete tartott közgyűlést, melyen Rudnay Sándor dr. polgármester elnöklettel és megindító beszédet mondott a rémes esetről, mely minden magyar szívet gyászba borított. Elhatározták, hogy a hivatalos kiadványokon félévig külsőleg is gyászolja a város a királynét. Részvétíratot intéznek a királynéhoz, a temetés napján gyászfátyollal bevont gázlámpákat gyújtanak.

A püspöki székesegyházban az ünnepi requiem hétfőn lesz.

Eperjes, szeptember 14.

A városi köztörvényhatóságnak ma közgyűlése volt. A városkőház dísztermét fekete draperiával díszítették föl a közgyűlésre. Mandics Ede polgármester előterjesztésére elhatározta a közgyűlés, hogy részvétének jegyzőkönyvben ad kifejezést, a királyné szobra költségeihez nagyobb összeggel járul s hogy a képviselőtestület tagjai egy hónapig gyászfátyolt hordanak.

Nagyvárad, szeptember 14.

A nagyváradi görög-katolikus székesegyházban ma volt az ünnepélyes gyászmise Erzsébet királyné lelkiüdvéért. A misén Pável Mihály püspök czelebrált nagy segédlettel, a képezdei énekkar pedig gyászdalokat énekelt. Pável püspök körlevelet intézett egyházmegyéje papságához, amelyben meghatóan emlékezik meg a királyt és a nemzetet ért szerencsétlenségről s gyászistentiszteletet, valamint iskolai gyászünnepeket rendel szeptember 17-ére. Pável Mihály püspök ma Bécsbe utazott a királyné végtisztességére.

Fiume, szeptember 14.

Szapáry László gróf kormányzó a királyné temetésére ma Bécsbe utazott.

A külföld részvéte.

Bécs, szeptember 14.

Mint a „Pol. Corr.”-nak Konstantinápolyból jelentik, a szultán vasárnap reggel elküldte Edhem pasát Calice báró osztrák-magyar nagykövethoz, hogy Erzsébet királyné halála felett érzett mély részvétét kifejezze. Tewfik pasa török külügyminiszter és a Konstantinápolyban levő diplomáciai kar személyesen kondoleált a nagykövetnek. A „Sabah”

czimű török lap igen meleg hangon emlékezik meg a királynéről és többek közt ezeket írja: „Az elhunyt császárné igen nemesszívű volt és akárhol megfordult, mindenütt jelét adta jótékonyának. Halála nagy fájdalommal tölti el a szíveket Ausztria és Magyarország határain kívül is, különösen azokban az országokban, ahol megfordult.”

München, szeptember 14.

Luitpold regens-herceg szombatra requiemet rendelt Erzsébet királyné ő felségeért. Az udvari templom kivül, ahol ez a requiem lesz, egyéb templomokban is tartanak istentiszteletet. Az udvari gyász október 10-ig fog tartani. Károly Tivadar herceg és neje szombaton Bécsben lesz.

Posen, szeptember 14.

Az itt gyülesező német jogászkongresszus elhatározta, hogy részvétíratot küld Ferencz József királynak.

Bukarest, szeptember 14.

Ferdinand trónörökös Bécsbe utazik, hogy a temetésen jelen legyen. A lakosság körében pártkülönbség nélkül a legnagyobb részvét nyilvánul. A városban számos gyászlobogó leng. Ugyszólván valamennyi magyar és osztrák alattvaló gyászlobogót tűzött ki. A minisztertanács épületén, valamint a követségek palotáin a zászló félárbocra van eresztve. A követségél kitett ívet a közélet legkiválóbb férfiai írták alá.

Sofia, szeptember 14.

A bolgár fejedelem a következő táviratot küldte a szófiai osztrák-magyar diplomáciai ügyvivőnek Euxinogradból:

„Mélyen megrendülve az egyenesen érthetetlen szerencsétlenségtől, mely ő felségét, a császárt és királyt olyan rettenetes módon érte, fájdalmas részvételemet fejezem ki ön előtt és kérem, sziveskedjék ezt kormányának tudomására hozni. Clementina hercegnő és a fejedelemné osztoznak részvételemben.

Ferdinand.

A bolgár kormány nevében Sztójlov miniszterelnök intézett részvétíratot ügyvivőnköz. Sztójlov legnagyobb felháborodását fejezi ki a gyilkos tettén és tolmácsolja egész Bulgária gyászát. A Sofiában képviselt külföldi államok diplomatái és a soffiai magyar kolónia is igen meglehangu részvétíratot küldtek diplomáciai ügyvivőnköz.

Hajza az olaszok ellen.

Berlin, szeptember 14.

Spandauban azok a munkások, akik az itteni katonai építkezéseknél dolgoznak, ötven olasz munkásra rá akartak gyújtani egy pajtát. A tüzet még jókor észrevették, senki sem égett benn. Az olaszok revolverekből lőttek, de senkit sem találtak. Az olaszok közelében levő faépületet petroleummal áztatták meg; mielőtt meggyújtották.

Trieszt, szeptember 14.

Nabresinában a nap folyamán nagyobb zavargások voltak. Már tegnap mozgalom volt észlelhető a szlovén lakosság körében az olasz munkások és pedig nevezetesen a kőfaragóműhelyekben alkalmazott külföldi olasz munkavezetők ellen. Ennélfogva a hatóság elrendelte, hogy a fenyegetett helyeken vonják össze a csendőrséget és katonaság is menjen a csendőrök segítségére. Délután két óra tájban, még mielőtt ezeket az intézkedéseket végrehajthatták volna, két műhelynek körülbelül háromszáz szlovén munkása, minthogy az olasz munkavezetők elbocsátását nem tudták kivinni, betört a műhelyekbe, bezúgta ott az ablakokat és elpusztította az irodai berendezést. Az olasz munkavezetők és a munkások egy része elutazott Olaszországba. A kihágások ismétlődését a helyi csendőrség megakadályozta. Délután újabb csendőrség és este két század katonaság érkezett Nabresina és környéke védelmére. Tizenegy zavargót letartóztattak és átadták őket a bíróságnak. Egy olasz súlyosan megsebesült. A trieszti helyőrség megerősítésére Polából és Görzből egy-egy zászlóalj katonaság érkezett ide.

TÁVIRATOK.

A revízió ellen.

Páris, szeptember 14. Faure elnök semmi színelát sem egyezik bele a Dreyfus-pör revíziójába s ha a kamara ennek ellenére is elhatározná a revíziót, akkor üzenetet fog küldeni a kamarának, melyben ki fogja fejteni az okokat, amelyek miatt számára nem maradt egyéb hátra, mint lemondását beadni. Együttal azonban kijelenti, hogy elnöki jelöltségét újra föntartja. Faurenak újra való megválasztása, vagy vere-sege dönteni fog a Dreyfus-pör revíziójáról. A politikai körök Faurenak ezt a fenyegetését nem veszik komolyan.

Páris, szeptember 14. Roget Philbertet, egy újság szerkesztőjét, amely a revízió mellett közd, tegnap négy ember bottal föllegyverkezve megtámadta és meglehetősen súlyosan megsebesítette. A támadók egyikét letartóztatták.

Páris, szeptember 14. Mig Drumond Esterházy szökését szépíteni és megmagyarázni igyekszik, a „Rappel“ egyik munkatársa kinyomozta az egykori őrnagy rejtékelyét és őt du Paty de Clam ezredes lakásán megtalálta. A reporter elment az ezredes lakására, ahol megtudta, hogy du Paty de Clam egy ur kíséretében, aki néhány napja nála tartózkodik, egy az Ecole Militaire közelében levő söresarnokba ment. A reporter rögtön utánok sietett a vendéglőbe és itt megtudta, hogy a szóban forgó ur senki más, mint Esterházy. Du Paty de Clam ezredes és Esterházy élénken beszélgettek, és közben sűrűn üritgették az abszintes poharat. Beszélgetésük — amennyire a reporter, kivehette — főleg Henry ezredes öngyilkossága és a Dreyfus-ügy legújabb fejleményei körül forgott. Esterházy észrevette, hogy megfigyelik, ami láthatólag nem tett szert neki és Du Paty de Clammal együtt csakhamar elhagyta a helyiséget. A reporter nyomról-nyomra kísérte őket. Az ezredes és az exőrnagy az előbbinek lakására mentek, ahova csakhamar Pays asszony is megérkezett. Esterházy tehát menedéket talált. De vajjon meddig maradhat ott biztonságban? Mindenesetre igen érdekes, hogy éppen du Paty de Clam tartotta kötelességének, hogy Esterházyt elvonja a büntető igazságszolgálatás elől.

Páris, szeptember 14. Piquard alezredes becsületsértési pört indít az „Eclair“ című lap ellen, mert azzal vádolta, hogy egy, Esterházynek címzett csöppostai levelezőlapot hamisított. A pör nyilván október elején kerül az esküdszék elé.

Páris, szeptember 14. Sarrien igazságügyminiszter ma délelőtt fél óra hosszat érkezett Zurlinden hadügyminiszterrel.

Páris, szeptember 14. A Havas-ügynökség megcáfolja a lapoknak az Elyzée-palotában hétfőn tartott minisztertanács lefolyásáról szóló közleményeit, nevezetesen azokat, amelyek Faure elnöknek a Dreyfus-ügyről folyó vitába való beavatkozásáról szólnak.

Ferencz Ferdinand főherczeg.

Bécs, szeptember 14. A „Wiener Abendpost“ írja: francia lapok Ferencz Ferdinand főherczeg újabb megbetegedéséről adnak hírt és hozzáfűzik, hogy a főherczeg ismét hosszabb időre délre megy. Ezek a hírek, amint itt mindenki tudja, kezdettől végig alaptalanok és koholtak.

Muraviev utazása.

Pétervár, szeptember 14. Muraviev gróf külügyminiszter tegnap este külföldre utazott. Távollétében Lamsdorff gróf vezeti a külügyeket.

Spanyolország és Amerika.

Madrid, szeptember 14. A gyarmatügyi miniszter táviratot kapott Puerto-Ricoból, amely szerint a város kiürítésével megbízott bizottság megtartotta első ülését. A „Columbia“ csomagszállító hajó Santanderbe érkezett. Utközben tizenhét hazatérő spanyol meghalt.

Madrid, szeptember 14. A kamarában Sagasta miniszterelnök felolvasta azt a dekrétumot, amely az üléseket elnapolja.

HIREK.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— Fogadalmi kápolna Genfben. A mai postával egy levelet kaptunk, amelynek írója igen poétikus és szép indítvánnyal lép a közönség elé. Meg vagyunk róla győződve, hogy a levélben foglalt eszme sokaknak fog tetszeni. A levél így szól:

Tekintetes szerkesztőség!

Az általános gyászban mindenki megfellekedett valamiről, amiről pedig meg kell emlékeznünk: emléket állítani arra a helyre, ahol Erzsébetet, a magyar nemzet védőangyálát meggyilkolták.

Milyen legyen ez az emlék? Azt nem tudom megmondani. Ha a tér közepétáján van, akkor kisebbszereű kápolnát, ha pedig a kerítés közelében, akkor emlékoszlopot lehetne emelni. Valamiképen meg kell jelölni azt a végzetes helyet, hogy ha odazarándokolunk a mi Nagyasszonyunk kálváriájának utolsó stációjához, tudjuk, hogy hol térdejlünk le érte imádkozni. És meg kell jelölni azért is, mert az a hely történelmi nevezetességű.

Remélem, hogy a tekintetes szerkesztőség is egyetért velem és figyelemre méltatja leveletem.

Kolozsvár, 1898. szeptember 13.

H. M.-né.

— Önkéntes vizsgák. A budapesti első honvédelmi akadémián egyévi önkéntes iskolájában szeptember 28-án, 29-én és 30-án lesznek a tartalékos-tiszti vizsgák. Tegnap az összes önkénteseket fölmentették a szolgálat alól, hogy a vizsgákra kellőképpen készülhessenek.

— Exotikus fejedelmek életveszélyben. A koreai királyt és fiát meg akarták mérgezni. Szóntól jelentik, hogy szeptember tizenegyedikén a koreai király és fia, a trónörökös, vacsoraközben hirtelen rosszul lett és csak a gyors orvosi segedelem menthette meg őket. Kiderült, hogy mérges eledelt találtak eléjük. Hogy miképp került a mérge az ételbe, még nem tudják. — Tuniszban pedig, amint távirják, a bey legidősebb fia forgott életveszedelemben. Mikor Marsa-ból kocsikázott haza Dermehbe s egy európaiasan öltözött ember két lövést tett feléje. Azt hiszik, hogy nem mérényletről van szó, hanem valami vadászember ügyetlenségéről. A herczeg nem sebesült meg.

— A csurgói főgimnázium jubileuma. Százéves fennállását ünnepelte volna e hónap 20-án a csurgói evangélikus-református főgimnázium. Nagyban készülődtek már erre az ünnepségre, amelyre egyszersmind a gimnázium új épületének felavatását is tervezték. A királyné halála miatt azonban elhalasztották ezt az ünnepélyt egy időre. Antal Gábor, a dunántúli evangélikus-református püspök most azt a hivatalos értesítést adta ki, hogy az ünnepélyt a jövő tavasszal Csurgón tartandó egyházkerületi közgyűléssel egyidőben rendezik majd.

— Jövendőlés. A „Münchener Tageblatt“ közlése szerint 1850-ben egy cigányféle asszony a hogenhauseni parkban megjósolta Miksa herczegnek leányai jövendőjét. Erzsébet herczegnőnek azt jósolta, hogy trónra fog lépni, sok sorscsapás éri és végül erőszakos halállal hal meg.

— Széchenyi grófné gyémántja. Tegnapelőtt este Széchenyi Krisztina grófné, férje, Széchenyi Antal gróf társaságában a bécsi nyugati pályaudvartól az „Imperial“ szállóba hajtatott. Csak ott a fogadóban vette észre, hogy ékszereit tartalmazó kis kényeztető táskában felejtette vagy elvesztette. Az ékszereken kívül még egy ötszáz forintot tartalmazó boríték is volt a táskában. A grófné

följelentette a dolgot a rendőrségnek. Huszezer forintba becsülte az elveszett gyémántékszereket, melyek jegyzékét a következőkben adta: egy gyémántokkal díszített collier, egy nagy kerek broche egy nagy és több apró gyémánttal, egy nagy gyémánt börtáskában, egy pár gyémántbouton, egy kigyóalakú aranygyűrű vörös emállal, szeméi gyémántokból és még körülbelül tizenöt apróbb doboz gyémántékszerekkel. A gyémántok csakhamar megkerültek. Heger bérkocsitulajdonos fia, aki a grófnét a szállodába vitte, megtalálta a börtáskát és azt épen átadta apjának, midőn a rendőrség egy közege megjelent és a táskát átvette. Hegerék nem ismerték a táská tartalmát, mert meg sem kísérelték kinyitni.

— A méltóságos hadnagy ur. D. Gáspár harmadéves joghallgató, egy meglehetősen jómódu földbirtokos kedves fia hívatta magát így — a fiakerekekkel. A méltóságos címet úgy vette föl, hogy Sommaruga báró néven mutatkozott be, a hadnagy urititultust pedig úgy, hogy huszárhadnagyi uniformist vásárolt egy zsibárusnál — kontóra. Ennyi épen elégséges, hogy kevésbé „ügyes“ fiatal urak fogságba kerüljenek. De a méltóságos hadnagy ur majd három hónapig járt-kelt a fővárosban, itt harmincz, ott negyven forint adósságot csinálva, két-három katonaszabónál nagyobb megrendeléseket téve, míg végtére egy bérkocsis, aki három hónapon keresztül hurczolta kocsiján ide-oda, följelentette kilenczvenöt forint kocsibéért, amit a följelentések egész sorozata követett. Erre azután D. Gáspár harmadéves joghallgatót, akinek vezetéknevét a rendőrség titkolja, letartóztatták. A becsapott hitelezők azonban, szülőire való tekintettel megsajnálják a fiatal embert, sorra visszavonták a panaszát s a méltóságos hadnagy ur huszonnégy óra múlva ismét élvezhette az arany szabadságot.

— Vonatösszeütközés. A múlt éjjel Szilas-Balhás és Sárbogárd között, mint levelezőnk jelenti, hibás váltó-állítás folytán két tehervonat összeütközött. Mindkét mozdony a sínekből kikökönt és feldől. Az összes teherkocsik megrongálódtak. Emberéletben nem történt kár, csupán egy fékező szenvedett könnyebb sérülést. De rémitő katasztrófa lehetett volna ebből a kisebb jelentőségű balesetből, ha az véletlenül ma történik, amikor az összeütközött vonatok egyikén több száz katonát akartak hazaküldeni a gyakorlatról. A baleset következtében a Budapestről Fiuméba tartó személyvonat nyílt pályán kénytelen volt megállni és csak három órai késés után folytathatta útját.

— Népgyűlés Szegeden. Az önálló vámterület és nemzeti bank érdekében Szeged város polgársága nagy népgyűlést rendez, melynek élén Polczner Jenő országgyűlési képviselő áll. A gyűlést rendező bizottság a „Hétválasztó“-ban értekezletet tartott, melyen elhatározták, hogy a népgyűlést október 2-án fogják megtartani. A gyűlésre Kossuth Ferencz és több képviselő is le fog utazni.

— Éheznek a gyászoló cigányok. Debreczenben is hallgat a muzsikaszó pár nap óta, írja tudósítónk. A cigányok szegényebbjéi, vagy huszan, megjelentek a polgármesteri hivatalban és keservesen panaszkodtak a jó öreg polgármesternek:

— Gyászolunk, nagyságos uram, csokoljuk a kezét, lábát, odahaza nincs mit aprítani a tejbe és a purdék úgy sirnak, mintha vége volna a világnak...

A cigányok aztán százötven forint segítséget instáltak volna. A polgármester megígérte nekik, hogy a lehetőség szerint segít rajtuk.

— Elfogott anarchisták. Mint fumei tudósítónk táviratozza, tegnap a sanct-péteri pályaudvaron a rendőrség letartóztatott egy Koller Ferencz nevű fumei vegyészgyári tisztviselőt. Koller ellen az a gyanu áll, hogy híve az anarchista eszméknek. Többször nyilatkozott ilyen értelemben, legutóbb a királyné meggyilkoltatásakor is. Az „anarchizmus nyilvános dicsőítése“ címén fogta el a rendőrség Kollert. Elvitték az adelsbergi börtönbe. — Fiumében hasonló okból letartóztatott a rendőrség egy Jesrum nevű embert is. Jesrum a fogsasztási adóhivatal tisztviselője és állítólag nyilvánosan megvallotta, hogy anarchista és mindenben velük érez.

— Esküvő. Nagy Dezső, nagyváradi királyi törvényszéki albíró tegnap vezette oltárhoz Czako Péter szolnoki ügyvéd leányát Emmyt.

— Űstökös. Kopenhágából táviratozzák: Tegnap éjjel három óraker az itteni csillagvizsgáló egy gyöngy fényű űstökösöt vett észre. Azt hiszik, hogy az 1866-iki Tempel-féle űstökös.

— Rejtélyes gyilkosság. Blau Ede pécsi születésű, harminczöt éves nőfén vasuti hivatalnok ma délután hazament murányi-utcai lakására és lefeküdt egy kis délutáni alváásra. Anyját megkérte, hogy este hét óraker költse fel. Szokás szerint ilyenkor a lapokat olvasta és aztán elment sétálni. Anyja hét óraker csakugyan bement fia szobájába, hogy fölkelte, azonban rémülten vette észre, hogy hiába szólítja fiát és hiába rázogattja, az nem mozdul. Sikoltozva rohant ki az udvarra és segítségért kiáltott. A házbelieknek, akik hozzá siettek, borzadva beszélt el, hogy fia valószínűleg öngyilkos lett. Nemsokára orvost hívtak, ki már csak a halált konstatálta. Az orvos egyidejűleg értesítette a rendőrséget, honnan az inspekciós rendőrfogalmazó a helyszínre sietett. Eleinte öngyilkosságnak látszott az eset, azonban az a körülmény, hogy a pisztolyt, amellyel a fiatal ember halántékra lökte magát, nem találták meg a sehol, arra is enged következtetni, hogy talán gyilkosságnak esett áldozatul. Ezirányban indította meg a nyomozást a rendőrség. Ellenben az öngyilkosságra vall az, hogy a halott sete volt és balkezének bal ujjá, melylyel a ravaszt szokták meghuzni, be volt görbülve, mintha pisztolyt tartott volna a kezében. Továbbá beteges ember volt és lehet hogy betegsége kergette a halálba.

— Az aradi adóhivatali sikkasztás. Az aradi adóhivatali sikkasztás ügyében a törvényszéki orvosok ma fejezték be Bács Nándor elmeállapotának megvizsgálását. Az orvosok Bács Nándort öröklött örültnek nyilvánították, kinek örütsége folyton fejlődik, de egyelőre nem árt senkinek. Nem is viszik tébolydába, noha gyógyíthatlan. (?) Tettét teljesen beszámíthatatlannak mondják.

— Kézfogó. Mandl Dezső tatai kereskedő eljegyezte Schwarcz Náthán fővárosi kereskedő leányát, Reginát.

— A budapesti újságírók egyesülete segítő alapjának igazgató tanácsa ma délután Cziklay Lajos elnöklése alatt tartott ülésében a segélykérő kérvények elintézése után új ügyrend kidolgozását határozta el s ennek kidolgozásával Cziklay Lajos elnöklése alatt Singer Zsigmond, Szatmári Mór és Schiller Henrik dr. igazgatótanácsosokból álló bizottságot bízta meg.

— Életunt csizmadia. Ivánszky ötvenöt éves csizmadialeány ma reggel a kálvária-utcai 25. szám alatt levő lakásán föbe lökte magát. Esméletlen állapotban vitték a Rókus-kórházba. Tettének okát nem tudják.

— Krieger-féle Akácia arczcrème 1 frtért, szappan 50 krért kapható ország-szerte a gyógyszerárakban. Főraktára: Budapest, Kálvária-tér, Korona-gyógyszertár.

— Szenczációnália. „Crème de Fanchon“ rögtön finomító és szépítő arczcrème. Zsirtalan! Ártalmatlan. 1 tégely 2 korona. Kapható mindenhol. Főraktár: „Ursits“ gyógyszerár, Budapest, Rákóczy-tér.

Napirend.

Nap tár: Csütörtök, szeptember 15. Római katolikus: Eutrópia. — Protestáns: Nikoméd. — Görög-orosz: (szeptember 3.) Antim pk. — Zsidó: Elul 28. — Nap két 2 óra 22 perczkor, nyugszik 5 óra 55 perczkor. — Hold két éjjel 4 óra 44 perczkor, nyugszik 5 óra 16 perczkor délután.

A közoktatásügyi miniszter nem fogad.
A belügyminiszter fogad d. e. 12 óraker.
A honvédelmi miniszter fogad déli 12 ó.
A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig.
Egyetemi könyvtár nyitva 9 órától 12 óráig és 2—5-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva 3—8 óráig.
Muziumi könyvtár nyitva 9—1 óráig.
Kereskedelmi muzeum a városligeti iparsarnokban nyitva d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-ig.

Nemzeti muzeum: természetrajzi tára, nyitva d. e. 9—1-ig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődij mellett tekinthetők meg.

Rovargyjtemény a nemzeti muzeumban nyitva 9—1-ig.

Deák-mauzóleum a kerepesi-úti temetőben nyitva este 5 óráig.

Az egyetemi fűvészkert (Üllői-út) nyitva reggel 7-től este 7-ig.

Technológiai iparmuzeum nyitva 9—1-ig.
Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától délután 1 óráig.

Az új országgház kupolacsarnoka megtekinthető 10—1-ig 50 krajczár belépő díj mellett.

Az iparművészeti muzeum, nyitva d. e. 9—12-ig és 2—5-ig.

Iparművészeti társulat kiállítása nyitva d. e. 9—12-ig és 2—5-ig.

Természettajzi gyűjtemények muzeuma nyitva 10—12-ig. (Museum-körut 4.)

A „Hódolói díszfelvonulás“, Eisenhut Ferenc óriási körképe Városliget, Andrassy-út végén, látható reggel 9-től este 7 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekek jegy 30 krajczár.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Kopácsi Juliska a Népszínházban. A Népszínház igazgatósága tiz vendégszereplésre szerződtette Karczagné-Nopácsi Juliska asszonyt, ki a Népszínházból való távozása óta először lép föl külföldi diadalai után a Népszínház színpadján. A vendégszereplés szeptember 27. és október 10-ike között lesz. Kopácsi Juliska Várneynak egy, Budapesten ismeretlen operettejében lép föl először. Az operette címe „Les foraines“ melyet magyarra Makai Emil fordított „Komédiások“, czim alatt. A darabhol a Népszínház személyzete már megkezdte a próbákat s Kopácsi Juliska szeptember 20-án érkezik a fővárosba, hogy részt vegyen a próbákban.

* Sarah Bernhardt Genfben. A „Hotel Beau-rivage“-ból ma indult utnak egy gyászos koporsó, de a szálloda vidám, pezsgős élete nem akadt meg egy perczre sem. Tegnap érkezett oda Sarah Bernhardt is Maurice fiával és ennek nevével, Jablonowski-herczegnővel. Sarah Bernhardt négy estén a genfi színházban játszik.

* A párisi Chopin-szobor. Párisban, amint azt most végleg elhatározták, a Monceau-parkban állítják fel Chopin szobrát, amelynek mintázásával Dubois György szobrászt bízták meg. Dubois már két mintát készített bronz és márvány számára. A szobrot valószínűleg 1899-ben lepezik le.

* Kovács Mihály jutalomjátéka. A budai színpadon ma volt Kovács Mihálynak, a Krecsányi-társulat kitűnő komikusának jutalomjátéka. Kovács rendkívül erős komikai tehetség. Humora nem mindig a legdiszkrétébb, de alakítása sohasem lesz karrikatura, játékát mindig sok kedvességgel, sok ötlettel fűszerezi. Jutalomjátékául. „A zsidó honvéd“-et választotta. A színpad zsufolóság megtelt és a közönség zajosan, perczekig tapsolt, amikor Kovács a színpadra lépett, tapsolt minden egyes jelenete és minden felvonás után. Kupléiból harmincz-negyven strófát is kellett énekelnie! Az első felvonás után szép ezüstkoszorút nyújtottak fel neki a zenekarból. Kovács Mihály nemcsak a budai, hanem a balparti publikumot is évről-évre jobban meghódította és ez a közönség örömmel látja majd pünkösdkor a Népszínház színpadán. A többi szereplő közül Versény Gyula érdemel dicséretet.

* Lotz freskói a műcsarnokban. Az Andrassy-úti régi műcsarnok épületében kitűnnek azok a falfestmények, amelyekkel Lotz mester a lépcsőház és a folyosók falait díszítette. A képzőművészeti társulat igazgatósága még a nyár elején megkérte a mestert, hogy az új műcsarnokot is gazdagítsa valamivel, lehetőleg azzal, hogy az előcsarnokban levő nyolcz kisebb falmezőbe egy-egy festményt komponáljon bele. Lotz mester engedett az igazgatóság kérésének és a nyolcz festményt a nyár folyamán elkészítette. A festmények, melyek magukon viselik a művész minden kiválóságának bélyegét, kellemes meglepetésül fognak szolgálni a téli kiállítás látogatóinak.

* A téli kiállítás. A téli kiállítás, amelyen kizárólag magyar művészek vehetnek részt, december 1-én nyílik meg és január 15-ig tart. A kiállításra a bejelentési határidő november 5-én, a beküldési határidő pedig november 15-én jár le. A téli tárlaton a következő díjak kerülnek kiosztásra: a Műbarátok Köre 1500 forintos ösztöndíja, a 300 forintos Eszterházy-díj vízfestményekre és a 600 koronás Ráth-díj, amelyre ebben az évben olajban festett történelmi-, élet-, vagy arczképek pályázhatnak.

FŐVÁROS.

(Ös-Budavara bajai.) Annak a részvénytársaságnak az ügyei, amelynek vállalkozási tárgyát az ös-budavári mulatóhely képezi, igen rosszul állanak. A hitelezők mindenfelől szorongatják a társaságot és legutóbb a napi bevételeket is lefoglaltatta a főváros ianácsa, miután a vállalat az idegen előadások után járó ötszázalékos díjat mindegy ideig meg nem fizette. A tanács zargónokot küldött ki a napi bevételek lefoglalására, amire Ös-Budavára igazgatósága a rendelkezés beszüntetését kérte. Ezt azonban a tanács megtagadta és így a bevételek egyelőre le vannak foglalva, jóllehet Ös-Budavára igazgatósága felebbezett.

(A kapuczinusok temploma.) A budai kapuczinus-templom belseje nagyon megrongálódott s a ház főnöke segédelmet kért a fővárostól a tatarozásra. A tanács ma délelőtt tartott ülésén 2000 forintot szavazott meg s ezt az összeget a jövő évi költségvetésben számolják el.

(A lipótvárosi előljáróság háza.) A Honvéd- és a Szalay-utca sarkára tervezett ötödik kerületi előljárósági épület föld-, kőmives-, kőfaragó-, vas- és ácsmunkáira ma délelőtt tartott ülésén a pala- és cserépfedő munkákra a határozatot későbbre halasztották.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Szerződés a házfallal. A debreczeni itélőtábla ezélt másfél évvel vad alá helyezte Fodor Zsigmond nyiregyházi földbirtokost. A vad alá helyezés egyik biztosító-társaság feljelentésére történt, mely azzal vádolta Fodort, hogy testvérét százezer forint erejéig biztosította s aztán méreggel megölte, így akarván a biztosított tőkéhez jutni. A nyiregyházi törvényszék tárgyalta volt először Fodor Zsigmond ügyét, de bizonyítékok hiányában felmentette. A debreczeni királyi tábla a meghurczolt földbirtokost tegnap tartott ülésében az ellene emelt vád alól szintén felmentette.

— Egy megszorult háztulajdonos. Ez év elején történt, hogy F. vállalkozó házat vett Budapesten. Minthogy a ház jobbára munkásalakoskból állott, F. ügyvédje azt ajánlotta, hogy vegyen házfelügyelőt a házához. Erre az állásra az ügyvéd hamarosan be is protezsálta a saját sógorát, Bladó Gyulát. Történt azonban, hogy F.-nek egyik hitelezője, akinek 25.000 forintnyi követelése volt, a per útjára lépett. F. az ügyvédjéhez fordult tanácsért, aki azután előrelátván, hogy a felperes a házbérekre zárlatot fog kérni, azt ajánlotta a háztulajdonosnak, hogy a látszat kedvéért kössön Bladó Gyula házfelügyelővel egy álszerződést, amelynek értelmében F. három évre évi 10.000 forint bérért az inspektornak bérbe adja a ház jövedelmét. F. meg is fogadta az ügyvéd tanácsát, csak hogy az inspektor tuljárt a háziura eszén. A mikor ugyanis a szerződés készen volt, a házfelügyelő egészen a szerződés pontozataihoz tartotta magát, vagyis inkasszálta a béreket s megtartotta magának. F. mihamar megunt a játszmat s felszólította Bladót, hogy ne bolondozzék. Ekkor a házfelügyelő kijelentette, hogy ezer forint végkielégítésért és ötszáz forint kölcsönért lemond jogtalan követeléséről. F. most már végleg kijött a türelméből és okirathamisítás, sikkasztás és zsarolás czimén feljelentette Bladó Gyulát, akit beismerő vallomás alapján a rendőrség le is tartóztatott. A törvényszék azonban Bladó ellen beszüntette az eljárást, s F.-et követelésével a polgári per útjára utasította. E határozat ellen a feljelentő ügyvéd felebbezett.

NYILT-TÉR.

A legnagyobb gavallérok

is viselhetnek feltűnő olcsó árért kézen kapható u. ruhákat, ha szükségleteiket nálunk szerzik be. A mesteri szabást czégünk előkelő hírneve biztosítja, a munka kivitelét pedig az üzlet képességűje. Mór utáni megrendelésekre külön szövetraktárunk van, kizárólag tiszta gyapjú s valóban gyönyörű mintájú kelmékből.

Karácsonyi és Társa

IV. ker., Museum-körut 30.

Nagy bolthelyiség

a József-körut legelénkebb helyén f. évi

november hó 1-ére kiadó.

Czím a kiadóhivatalban.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági távirat.

New-York, szeptember 14.

	szept. 14. cents	szept. 13. cents
Buza szeptemberre	69 ¹ / ₂	69 ⁵ / ₈
májusra	66 ⁷ / ₈	66 ⁷ / ₈
decemberre	68 ³ / ₈	68 ³ / ₈
Tengeri decemberre	34 ⁵ / ₈	34 ⁵ / ₈

Chicago, szeptember 14.

	szept. 14. cents	szept. 13. cents
Buza decemberre	62 ³ / ₈	62 ¹ / ₈
Tengeri decemberre	29 ³ / ₈	29 ³ / ₈

A mezőgazdasági állapot.

A vetések állásáról és a mezőgazdasági állapotról szeptember hó 10-én a földművelésügyi magyar királyi miniszter a gazdasági tudósítóktól beérkezett jelentések alapján a következő értesítést teszi közzé:

A szeptember hóban letelt tíz nap alatt az időjárás változatlanul száraz maradt; kisebb pászás-ésők csak elvétve fordultak elő. Utóbb a szárazsághoz hídor éjjelek járultak, melyek helyenkint köddel, sőt Erdély déleleti részén és Liptóban dérral is jelentkeztek. A vegetáció ezen időjárás folytán jórészt stagnált, a még kint levő termények, — habár kényyszerűen — hirtelen érlelődtek s a szántási és vetési munkálatok a kötöttebb talajokon kemény és száraz állapotok miatt szüneteltek.

A helyenkint még befejezetlen cséplést, a kender kikészítést; dohányszállítást, répa és burgonya-kiszedést, továbbá a takarmány, maghere, hüvelyesek stb. betakarítási munkáit azonban a száraz időjárás hagyban elősegítette.

Azon repcevetések, melyeket a múlt hó végén járt esőzések folytán befejezni sikerült, habár helyenkint jól keltek, általában hiányosak és a szárazságtól helyenkint a földi bolha és egyéb rovaroktól szenvednek.

A tengeri-vetések érése a száraz időjárás folytán az egész országban rohamosan haladt, a levézet nagyrészt megsárgult, vagy elszáradt, sőt a késői vetések néhol időelőtt elszültek. Miután a csövek és a szemek kiképződése tökéletlen, a késői vetések közt pedig sok a meddő és az alföldi vármegyékben sok kárt tett a moly-, a várható termés helyenkint csak közepesnek, az erdélyi vármegyékben a késői vetések kivételével, melyek beérését kétségesnek tartják, jóközepesnek, országos állásban azonban közepesen alulnak ígérkezik. A korai vetések törése országszerte megkezdett.

A hüvelyesek, kerti vetemények, köles, tatarka, len- és kender-vetések részint betakarítottak, részint betakarítás vagy további munka alatt állanak. A még földben maradt vetemények a szárazságot szenvedik, a káposzta aránylag még elég jól tartja magát.

A komló szedése befejezetlen, közepes mennyiségű, de jóminőségű terméssel, tetemes mennyiség kielégítő áron el is kelt.

A dohány törése helyenkint még folyamatban van, az időjárás a szárítási munkálatoknak kedvez. A termés általában kielégítő.

A cukorrépa-, takarmányrépa- és burgonyavetések a száraz időjárás erősen megsínylették; a répalevelek és burgonyaszárak nagyrészt elszáradtak és úgy a gumók, mint a répák általában már beérték. A cukorrépa és burgonya kiszedése mindenfelé folyamatban van közepes eredménnyel; a takarmányrépára még eső volna kívánatos.

A mesterséges takarmányfélék, rétek és legelők a száraz időjárás nagyon megsínylették; a herések, luczernások és rétek, miután egyáltalán nem, vagy csak gyengén sarjadtak, alig voltak kaszálhatók; ahol az még érdemes volt, kevés, de jó szénát adtak. A maglóbereti a Duna és Tisza balpartján, valamint Erdélyben még aszálják gyenge maghozammal. A legelők kop-

nak, az állatok a téli takarmánykészleteket fogyasztják.

A szőlők terméselérése a száraz időjárás folytán tovább gyengült, a szemek fejletlenek és erőltetve érnek. Általában gyenge szüretre van kilátás.

A gyümölcs-termés hullás következtében többfelé tovább hanyatlott. A szedés kezdetét vette. Az alma Erdély egyes vidékén (Udvarhely) várakozáson felül termelt. A szilva és a dió termése általában kielégítő.

Ipar- és kereskedelem.

Nagy fizetésmegszüntetés. Mai reggeli lapunk gabonatőzsdei tudósításában megemlékeztünk arról, hogy egy helybeli nagy gabonakereskedő cég fizetési zavarokban van. Ma már közelebbi részletek ismeretesek. Az A m a r M. David cég — erről van ugyanis szó — mintegy 700.000 forinttal tartozik és a tartozásaival szemben alig vannak jelentékenyebb aktívák. A cégnél csaknem valamennyi budapesti pénzintézet érdekelve van; de legnagyobb mértékben a P e s t i h a z a i t a k a r é k p é n z t á r, amelynek 57.000 forint követelése van. Ez jóformán az első eset, hogy a takarékpénztár, amelyről eddig azt hittük, hogy a budapesti pénzintézetek között legtovább áll a tőzsdei köröktől, így nagy összeggel legyen érdekelve egy tőzsdei ügyletekből származó fizetési kép telenségénél. E körülmény a tőzsdén élénk megbeszélés tárgyát képezte.

Kőbányai sertésplaccz, szept. 14. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krajczárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 55¹/₂—56 krrig. Közép (páronként 251—320 krrig terjedő súlyban) 56¹/₂—57 kr. Könnyű (páronként 250 krrig terjedő súlyban; 57—57¹/₂ kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kgr. felüli súlyban) 56—56¹/₂ krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 56—56¹/₂ krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogrammjig terjedő súlyban) 55—56 krajczárig. Sertéselészám: 1898. szept. 12. napján volt készlet 47335 darab, szept. 13-án felhajtott 114 drb, szeptember 13-án elszállított 293 darab, szeptember 14-ére maradt készletben 47156 darab. A hizott sertés üzletirányzata csendes.

Budapesti konzum-sertésvásár, szept. 14. A ferencvárosi petroléum raktárnál levő székesfővárosi konzum-sertés vásárra 1898. szept. 13-án érkezett 630 drb. Készlet 190 darab, összes felhajtás 820 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 445 drb, elszállítatlan maradt 375 drb. Napi árak: 120—180 kilós 57—58 kr, 220—280 kilós 57—58 krajczár, 320—380 kilós 57—58 kr, öreg nehéz — krajczár, malacz 41—44 krajczár. A vásár hangulata lanyha volt.

Pénzügy.

Szövetkezeti közgyűlés. A Magyar gazdaszövetség „Hangya” című fogyasztási és értékesítő szövetkezete Károlyi Sándor gróf belső titkos tanácsos elnöklése alatt ma rendkívüli közgyűlést tartott. Elnök az ülés megnyitása után meghatott szavakkal emlékeztetett meg a nemzetet s szeretőt királyát ért megrendítő csapásról. Szavait, melyeket a jelen voltak állva hallgattak végig, a közgyűlés határozata szerint jegyzőkönyvbe iktatták. — A napirendre térve át, elnök röviden ismerteti az eddig elért eredményeket. A szövetkezet köztalékában, öt hónapos fennállása óta a következő községi szövetkezetek alakultak meg: a brogyáni, az egervári, rába-patonai, hollóházi, perbenyiki, bodrog-szerdahelyi, nagy-kázméri és felső-szemerédi fogyasztási szövetkezetek; továbbá a boldogkői, miskolci általános és a nagy-erneyi fogyasztási szövetkezetek; szeptember 25-én megalakul a rákospalotai és nagykürü-i; alakulóban vannak továbbá a gutaí, vasvári és szadányi fogyasztási szövetkezetek; belépésüket jelentették be: az ó-és új lublóí, a lubotini, trsztenai és szakcsi szövetkezetek. — Ezután az alapszabályok némely pontját változtatták meg, új pontokkal bővítvén ki azokat, szövetkezeti kongresszus és választmány alakítása céljából. Végül az igazgatóság kiegészítéséről megválasztották: Bálintffy Pál, Keglevich Pál gróf, Mailáth József gróf, Makfalvai Géza, Semsey László, Forster Géza és Bujanovics Sándor, a felügyelőbizottság pedig: Nedeczky Tibor, Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán. A közgyűlés az elnök ültetésével oszlott szét.

BUDAPESTI GABONATŐZSDE.

Budapest, szeptember 14.

Jeleztük tegnap, hogy a contremine ma végre komolyan hozzá fog látni a szállításhoz és az áru-leszámoló iroda felmondási táblája tényleg 13.000 métermázsza buza, 11.000 métermázsza zab és 11.000 métermázsza tengari szállításáról számolt be. A tengeri és zab-felmondás nem kellett nagyobb emóciózt, az engagement e cikkekben már csak szűkebb körre szorítkozik.

Annál nagyobb szenzációzt okoztak a buza-bejelentések. A szeptemberi buza kurzusát az első ijedtségre leszorították 8 forint 69 krajczárig és némi izgalommal lesték a déli tőzsdén kifüggesztendő kimutatást, amely felsorolja, hogy kik a 13 kötés (szerencsétlen egy szám, mondogatták a babonások) árujának szállítói, illetve átvevői.

E várva-várt hirdetemény szerint két cég szállítja a buzát, az egyik 8000 métermázsát, a másik 5000 métermázsát. Átvevői minőségben tíz cég szerepelt, egy 4000 métermázsával és kilencz egy-egyzer métermázsával.

A 4000 métermázsás tétel átvevője mögött a fővárosi Concordia-malom húzódik meg. E fogyasztó nyilvánvalóan maga kérelmezte az áru-leszámoló irodánál nagyobb mennyiségnek kiutalását, (ami a szabályzat értelmében meg is van engedve) tette ezt pedig azért, mert hire járt, hogy az a bizonyos szerb buza, amelynek viszontagságos közraktári élményeiről és metamorfózisairól több ízben megemlékeztünk, a sok rostálás, triőrözés és tisztogatás folytán nemcsak hogy megüti már most a szokások megkívánta 76 kilogrammnyi minőséget, hanem annyi vegyülek hullott ki belőle, hogy súlyosabb lett két kilogrammal. Különben emegettek még néhány fővárosi malmot, amely igényt tart ily pompás usance-buzára, többek között a Luizamalmot.

Aml a többi átvevőket illeti, élénk megbeszélés tárgyát képezte, hogy amaz ügynöki cég, amely ugy a sokat emlegetett bécsi konzorcium, mint egyáltalában néhány jelentékeny hausseista engagementját képviseli, kimaradt a listából és hogy a kötések kiosztásánál a sorrend szerint éppen közvetlenül az utána következő-cégnél kezdték meg az átutalást.

Holmi kicsinált dologról beszéltek a rossz nyelvek. Utána jártunk azonban és meggyőződünk arról, hogy a leszámoló iroda e tekintetben egészen korrektül járt el. Az utolsó május-juniusi kötetet ugyanis a ma mellőzött cég vette át, ennélfogva — hiven a bevett szokáshoz — a következő-girotagnál kezdték ma az átutalást.

Akadnak többen a tőzsdén, akik a véletlen e szeszélye folytán visszakivánták a régi időt, amikor a felmondó iverk kézzel-kézzel forogtak és nem a vaksorsra bízták az átvevők nominálását. Tagadhatatlanul van valami a dologban, mert tény, hogy az előbbi szisztéma szerint ma úgy rendezték volna az érdekeltek a felmondást — különböző szivességből való cessionok révén — hogy az első félórán okvetlenül a hausse legjelentékenyebb képviselőjén száradt volna mind a tizenhárom felmondóiv. Akkor aztán meg lett volna az az effektus, hogy a szállított buzát simán átvették, míg a mai rendszer mellett semmi bizonyosat sem lehet tudni.

Szó sincs róla, nem kívánjuk vissza a múlt idők hosszadalmas proceduráját, amelynél még a sima engagementtal bíró házak is kénytelenek voltak hónapokon át a felmondási asztalok körül vesztegelni, kitéve még annak a veszélynek is, hogy a félkét órai harangzó önkénytelen átvevőkké deklarálja őket. Ellenkezőleg: készséggel elismerjük az új rend kitünő voltát, az áru-leszámitoló-iroda jeles vezetőségének azonban sikerül talán mégis oly eljárást meghonosítani, amelynél a szállítási, illetve átvételi egyenleggel bíró cégek, ugyszólván maguk intézhetik a felmondás lefolyását.

Különben is, a délutáni tőzsde folyamán kitudódott, hogy a mai bejelentés anyaga az utolsó szemig kivétellett a forgalomból. A Concordia malom 4000 métermázsáján kívül még 3000 métermázsára akadt átvevő, a hátralevő 6000 métermázsza kötéseit pedig egy helybeli cég — csekély bonifikáció ellen — kicseréli fel nem mondottakká.

Ez átvérő állítólag a megbízottja Magyarországon egyik legjelentékenyebb kereskedői cégének, amelyet kapcsolatban a legkülönbözőbb vállalatokkal még rövid idő előtt sűrűn emegettek az újságok.

Megemlítjük különben, hogy a ma szállított buza kizárólag szerb származék, amely elvámolatlanul kerül átadásra és az átvérők a szokások értelmében megtérítik készpénzben a vámot.

A felmondott buza sima elhelyezése explosiv hatással volt a spekulációra. A szeptemberi buza az utótőzsdén 8 forint 97 krajczárral forgott a mai napon — amelyhez a baisse pedig oly vérmes reményeket fűzött — 16 krajczárt tesz ilyenformán a napi áremelkedés, a nagy ágyu tehát hátrafelé sült el.

Ugyanannyira rög az októberi buza árjavulása, amely határidő 8 forint 64 krajczárral zárul. Ugy látszik, az üzérkedés kezdő belátni, hogy a jövő hónapban szakasztott olyan lesz a szituáció, és így minél inkább közeledünk a szeptemberi hónap végéhez, annál jobban összezsongorodik a depórt, amelynek teljesen el kell tűnnie.

Ezzel szemben a márcziusi buza persze el volt hanyagolva. Az árdifferencia megint 30 krajczárt tesz. Pedig mindaddig míg Magyarországon minden évben csak egyszer aratnak, a lehető legnagyobb félszükség az, hogy a tavaszi terminus olcsóbb a szeptemberinél. De hiszen semmi kétség, hogy a legközelebbi idő megszünteti ezt a visszás állapotot.

A készáruüzletben szerény volt a kínálat. Nem is lehet más 18.000 métermázsás napi hozatalnál. Elkelt 30.000 métermázsas magyar buza fentartott árak mellett.

A többi cikkben úgy az effektív, mint a határidőforgalomban szilárd volt az irányzat. Az összes terminusok kisebb-nagyobb áremelkedést tapasztaltak.

A tengeri törése már több helyütt megkezdődött és ma valamivel jobb hírek érkeztek a várható eredményre nézve, különösen a Tisza vidékéről.

Ujabb fizetéseképtelenségi esetről is kell megemlékeznünk. Egy volt kőbányai sertésbuzáló jelentette be inszolvenziáját. Az illető, amióta a sertésvész befészkelte magát a kőbányai szállásokba, felhagyott mesterségével és beállt spekulánsnak, míg itt is utól nem érte a vész.

A bécsi felmondásokról szóló tegnapi jelentésünkbe nyomdahiába csuszott be. Tegnap volt ugyanis az első bécsi buza felmondás. Bejelentettek 500 métermázsát, ma semmit sem mondtak fel.

Előfordult készáru-eladások.

Table with columns: Mennyiség mázsalban, Ár, Hely, Határidő, Ár, Hely, Határidő, Ár, Hely, Határidő. Lists various grain transactions with prices and locations like Budapest, Békéscsaba, etc.

Gabonaforgalom:

1898. szeptember 13.

Table showing grain arrivals and shipments. Columns: érkezelt, elszállított, métermázsas. Rows: búzából, rozsából, árpából, zabból, tengeriből.

Raktárállomány:

Table showing warehouse stocks. Columns: Készlet, Raktárkészlet, Siles, métermázsas. Rows: Buza, Rozs, Árpa, Zab, Tengeri, Liszt.

Hivatalos készárujegyyzések.

Table of official grain prices. Columns: Ár, Hely, Határidő, 100 kgr. készpénz-ára, 100 kgr. készpénz-ára. Rows: buza, rozs, árpa, zab, tengeri, repce.

Hivatalos határidőjegyyzések.

Table of official forward prices. Columns: Ár, Határidő, Déli tőzsde zárása, Leszámitoló ártályamok. Rows: buza, rozs, tengeri, zab, repce.

Előfordult határidőkötések.

Table of forward price commitments. Columns: Ár, Határidő, Kezd. Forgalom, Zár. Kezd. Forgalom, Zár. Rows: buza, rozs, tengeri, zab, repce.

BUDAPESTI ÉRTEKTŐZSDE.

Budapest, szeptember 14.

Az üzlet a mai tőzsdén egész szűk mederben mozgott. A külföldi magasabb jegyzések nem voltak hatással és nemzetközi értékek alig változtak. Néhány nap óta járadékok gyengébb irányzatot követnek, ami összefügg a nemzetközi pénzpiacz viszonyaival.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 391.25 — 391.75, Osztrák hitelrészvény 356 — 356.40, Osztrák-magyar államvasut 352.20 — 352.50 forinton költötlet.

Délutáni 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 356.10, Magyar hitelrészv. 391.50, Aranyjáradék 120.20, Koronajáradék 98.30, Leszámitoló-bank 260.—, Jeltzálogbank 247.75, Rimamurányi 251.25, Osztrák-magyar államvasut 351.30.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Salgótarjáni 612—613, Villamos vasut 238.50 — 239.50, Magyar hitelrészvény 391.50 — 391.80, Magyar ipar- és kereskedelmi bank 100, Magyar leszámitoló bank 260, Rimamurányi 252.50 — 252.75, Osztrák hitelrészvény 356.10 — 356.60, Osztrák-magyar államvasut 352.20 — 352.60, Regalekötvények 100.35, Hazai takarékpénztár 8200, Tégla és cement 95, Magyar általános kőszénbánya 94.50.

Dijbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1.—1.50 forint, 8 napra 3.50—4.— frt, szeptember utóljára 5.—6.— forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table of closing prices at 1:30 PM. Columns: Magyar aranyjáradék, Magyar koronajáradék, Magyar hitelrészvény, Magyar ipar és keresk. bank, Magyar jeltzálogbank, Magyar leszámitoló bank, Rimamurányi vasmű, Osztrák hitelrészvény, Déli vasut, Osztr.-magyar államvasut, Közuti vaspálya, Villamos vasut.

Az utótőzsde szilárd volt.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table of closing prices at 4 PM. Columns: Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasut, Leszámitoló bank, Rimamurányi vasmű, Közuti vaspálya, Villamos vasut.

TERMÉNY- ÉS ARUTŐZSDEK.

Budapest, szeptember 14. Zsiradékból kis tételek lanya irányzat mellett kerültek forgalomba. Szilvából szerbiai szokványáru okt.-nov. 10 forinton, 100 darabos 12 forinton, boszniai effektív 120 darabos 9.25 forinton, 100 darabos 11.25 forinton, 85 darabos 17 forinton kelt métermázsánként.

Hivatalos jegyzések.

Table of official market prices for various goods like oil, sugar, etc. Columns: Ár, Hely, Határidő, Ár, Hely, Határidő.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, szept. 13. A vásári forgalom: Hus- nál a forgalom élénk. Árak szilárdak. Barom- fiúknál élénk, árak szilárdak. Halhálóknál, árak csök- kentek. Tej- és tejtermékek élénk, árak szilár- dak. Tojásnál élénk, árak csökkennek. Zöldségnél élénk. Gyümölcsnél élénk, árak emelkedtek. Fűszere- knél csökken. Bőrfutás: derűt, meleg. A központi vásárcsarnokban nagyban előlmi élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Mar- halus hátulja I. 52-56 frt. II. 48-52 frt. Birkalus hátulja I. 42-46 frt. II. 40-42 frt. Borjúus hátulja I. 64-68 frt. II. 60-64 frt. Sertésus iszorendű 62-64 frt. vidéki 54-58 frt. (Mindenkint 100 kilonként.) Koltás füstölt 60-80 kr (kilonként). Sertészsír hordóval 64.0-65.0 frt (100 kilonként). — Baromfi (élő). Tyúk I pár 0.90-1.20 frt. Csirke I pár 0.80-1.05 frt. Lud bizott kilon- kint 0.70-0.80 frt. — Különlék. Tojás I láda (1140 db) 2.50-3.00 frt. Sárgarépa 100 kötes 1.00-1.00 frt. Petrezsel em 100 kötes 1.70-4.00 frt. Lencse m. 100 kiló 1.00 frt. Bab nagy 100 kilo 8-10 frt. Paprika I. 100 kilo 30-60 frt. II. 20-28 frt. Vaj I. rendű kilonként 0.70-0.75 frt. Tea-raj kilonként 0.70-1.10 frt. Burgonya, rózsá, 100 kilo 1.50-1.70 frt. Halak. Harcsa (élő) 0.80-1.00 frt 1 kilo. Csuka (élő) 0.80-1.00 frt 1 kilo. Ponty dunai 0.40-0.50 frt.

Szesz.

Budapest, szeptember 14. Irányzat válto- zatlan. Kontingens nyersszesz Budapesten 18.75-19.00. Finomított szesz nagyban 55.25-55.50. Finomított szesz kicsinyben 55.75-56.00. Élesztő- szesz nagyban 55.55-55.50. Élesztő szesz kicsiny- ben 55.75-56.00. Nyersszesz adózva nagyban 54.00-54.50. Nyersszesz adózva kicsinyben 54.75-55.00. Nyersszesz adózatlan (exkt.) 15.00-15.50. Denaturált szesz nagyban 21.75-22.00. Denaturált szesz kicsinyben 22.25-22.50. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, az vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, szept. 14. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra nagyban 20.20 forinton kelt el. Zárletjegyzés 19.80-20.00 frt.

Prága, szept. 14. Adózott tripló-szesz nagyban azonnali szállításra 55.00-55.25 forinton kelt. Adózatlan szesz 19.00-19.25 forinton kelt el azonnali szállításra.

Triest, szept. 14. Kivitel szesz tartályokban szállítva 90% hektoliterenkint nagyban, 12.00-12.25 forint szeptemberi szállításra.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, szeptember 14. Buza és tengeri tartott, rozs és zab gyengébb. Kötetett: buza őszre 8.50, buza tavaszra 8.45-8.47, zab őszre 5.59, zab ta-

vaszra 5.79-5.81, tengeri május-juniusra 4.90-4.88, rozs őszre 6.97-6.99, rozs tavaszra 6.96-6.98 forinton.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 8.53-8.55, buza őszre 8.59-8.61, rozs tavaszra 7.00-7.02, rozs őszre 7.04-7.06, tengeri május-juniusra 4.92-4.94, szept.-okt. 5.41-5.43, zab őszre 5.59-5.60, zab tavaszra 5.81-5.83, repce augusztus-szeptemberre 12.70-12.80 forinton.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, szeptember 14. A tőzsdén meglehető- sen szilárd volt az irányzat. Alpesi bánya és állam- vasut emelkedtek, előbbeni a mérleghírekre, utóbbi azon lüre, hogy a bevételek javulást mutatnak.

Az előtőzsdén: Osztr. hitelrészvény 356.25, Anglo-bank 156.25, Union-bank 294.—, Osztrák földhite 441-442, Ländlerbank 225, Osztrák-ma- gyar államvasut 352.12-352.62, Déli vasut 75.75, Dunagőzhajózási 455-457, Török dohány 130, Alpesi bányá 165.50-166.50, Tramway 512, Török sorsjegy 58.70-58.90, Német márka 58.80 forinton.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 356.37, Anglo-bank 156.50, Bankverein 266.50, Unionbank 294.—, Ländlerbank 225.—, Osztrák-magyar állam- vasut 352.37, Déli vasut 75.62, Elbevolgyi vasut 263.50, Észak-nyugoti vasut 246.50, Alpesi bánya 167.10, Májusi járadék 101.45, Török sorsjegy 58.80, Német márka 58.86. Török dohányrészvény 130 forinton.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: 4-2% os papírjárdék 101.45, 4-2% os ezüstjárdék 101.20, 4% os osztrák aranyjárdék 120.95. Osztr. koronajárdék 101.40, 1860. sorsjegy 140.50, Osztrák hitelintézeti részvény 353.75, Angol-osztrák bank 156.50, Union-bankrészvény 294.—, Bécsi Bankverein 266.50, Osztrák Ländlerbank 225.—, Osztrák-magyar bank 904.—, Osztrák-magyar ál- lamvasut 352.50, Déli vasut részvény 75.50, Elbe- volgyi vasut 263.50, Dunagőzhajózási részvény 452.50, Alpesi bányarészvény 167.80, Dohányrész- vény 130.—, 20 frankos 9.53 1/2, Császári kir. vert arany 5.69, Londoni váltóár 120.10, Német bank- váltó 58.82, Bécsi Tramway 511.50. Az irányzat szilárd.

Bécs, szeptember 14. A déli tőzsdé zárata után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 356.62, Magyar hitelrészvény 392.—, Anglo-bank 156.50, Bankver. 266.25, Union-bank 294.—, Ländlerbank 225.—, Osztr.-magyar államvasut 352.50, Déli vasut

75.50, Elbevolgyi vasut 263.50, Északnyugoti vasut 246.25, Török dohányrészvény 130.25, Rimamurányi 251.75, Alpesi bánya 167.75, Májusi járadék 101.45 Magyar koronajárdék 98.30, Töröksorsjegy 58.75, Német márka azonnali szállít. 58.86, Német márka ultiméta 58.87 forinton.

Frankfurt, szeptember 14. (Zárlet.) 4-2% os papír-járdék 85.75, 4-2% os ezüst járadék 85.55, 4% os osztrák aranyjárdék 102.70, 4% magyar aranyjárdék 101.70, magyar koronajárdék 98.60, osztrák hitelintézeti részvény 302.—, osztrák-ma- gyar bank 706.—, osztrák-magyar államvasut 298.— déli vasut 67.13, bécsi váltóár 166.77, lon- doni váltóár 20.38, Párisi váltóár 80.70, bécsi Bankverein 225.—, Union-bank részvény 249.50, villamos részvény 135.75, alpesi bányarészvény 140.80, 3% magyar arany-kölcsön 88.90. Az irányzat csendes.

VIZÁLLÁS.

— Szeptember 14 é. —

Table with columns: Folyó, Vizmérés, Vizálás reggel, Aradás v. apadás czentiméter, Folyó, Vizmérés, Vizálás reggel, Aradás v. apadás czentiméter. Lists various rivers and their water levels.

Jelek magyarázat: * = Jéges víz; + = Öleltek; - = 0 alatt

< = áradt; > = apadt; ? = kötséges.

Megjegyzések: Helyenkint jelentékeny csapadék volt. Maximum Zala-Váralján 26 mm.

A Duna felső folyásán árad; a többi folyók áltatában apadt jellegűek.

A vajkai gázlóban 155 czm., a lipóti gázlóban 150 czm., Palánkáral pedig 216 czm. a vízmélység.

A szerkesztésért felelős: Kálnoky I. h. szerkesztő.

A budapesti értéktőzsdé hivatalos árjegyzései 1898. szeptember 14-én.

Large table with columns: pénz, áru, pénz, áru, pénz, áru, pénz, áru. Lists various financial instruments, bonds, and exchange rates.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, csütörtök, 1898. szeptember 15-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Zárva.

NEPSZÍNHÁZ.

A fehér egér.

Operette 3 felvonásban és a képlettel. Írták: Léon és Duval. Ford. Károly Emili és Erdélyi Zoltán. Zenéjét szerzték: Vasseur Léon és De Thury.

Személyek:

Cardesco báró Nemeth Szimóni
Paul Verdier Szimóni
Eberstein Lubinszky
Campbell, pinczér Tolbaji
Joseph Palmöl Horváth V.
Gubardus Várnai
Chapuisard apó Ujvári
Gustav, fiatal diák Tildán Ida
Rosette Palmöl Kury Klára
Cardesco báróné Z. Bardi
Amanda Gausz M.

Kezdeté 7 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

753. szám. 753. szám.

A Prony-utcai ur.

Böbözöt 3 felvonásban. Írták: Maxime Bencheron és Adolphe Tavernier. Fordította dr. Ince Henrik.

Személyek:

Bazant André Fenyesi
Dugastel Hector Rónaszéky
Nathalie Harnaszhly
Courtavelle Gál
Mártha, leánya Nógrádi J.
Trumieres Szerényi
Pomaris Tapolczai
Lucotta Kanaliczky
Anatóle Hecsi P.
Törvényszék elnöke Mátrai
Jacotin Bútya
Bonifacio, hármester Gyöngyi

Kezdeté 7 és fél órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Aranylakodalom.

1848—1898.

Látrányos alkalmi játék. nyolc felvonásban. Írták: Eötvös László és Rákosi Viktor. Zenéjét összeállította: Fekete J.

Személyek:

Koltay Jenő Molnár L.
Katalin Szarvassy
Bela, ének Károly A.
Nyárády Szentmiklóssy
Bokla Aranyossy
Vidacs János Batta
Emerencia Láng Etel
Ben tábormók Laposi
Petőfi, százados Gabányi
Mikulák János Rószbergi
Krausz bácsi Székely
Tancsics Kovács
A kormányzó Furedi B.
Károcz felfaláló Hidas K.
Pista, vőlegény Odrý Z.
Rozsika Szalay
Nikolajevics Iván Gáthy K.
Szergejevics Kemény

Kezdeté 7 és fél órákor.

VÁROSLIGETISZÍNHŐR

Igazgató Feld Zsigmond.

A vasgyáros.

Színját 3 felvon. Írta: György.

Kezdeté 7 órákor.

BUDAI SZÍNHŐR

Az össze-vissza fogadó.

Operette 3 felvonásban.

Kezdeté 7 órákor.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vlg Színház	Népszínház	Magyar Színház	Budai Színhő
Péntek	—	—	A helyettes	A falu rossza	A gésák	Keresd a szíved
Szombat	—	—	—	—	—	—
Vasárnap d. u.	—	—	—	—	Aranylakodalom	—
Este	Hamlet	Tannhäuser	A hálókocsi ellenőre	Gyimesi vadvirág	Áruló	Angyal Bandi

Egy fog 1.50.
Fogak és fogsorok
tiz évi jótállással.
Papoknak, tanítóknak, hivatalnokoknak 40% engedmény.
Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás.
KOSZTOLÁNYI ARTHUR
fogspecialista
Budapest, Kerepesi-ut 64. szám, II. emelet.

Kőbányai Király-Sörfőző-
részvénytársaság.
Alapítók: 4,800.000 korona. Telefon: 61—50.
Maláta-sör.
Bájos módra készült ezen legjobb sörgyártmányunk arra van hivatva, hogy az enemű külföldi árakat kiszorítsa.
Kellemes zamata miatt kedvelt **üdítő ital** és **gyógyhatásánál fogva** a legelső orvosi szaktekintélyek melegen ajánlják: különösen **dr. Kőrönyi Frigyes** és **dr. Kéty Károly** egyetemi tanár urak tanúsítják, hogy ezen sör sikeresen használható bizonyult idegbajokban, vérszegénység, emésztési zavaroknál, gyengeségnél maláta-sörünk valósgos gyógyszer.
Árak vidékre:
Nagy láda: 60 kis palack 6 frt, betét 4 frt, összesen 10 frt. — Kis láda: 30 kis palack 3 frt, betét 2 frt, összesen 5 frt budapesti vasuti állomásra szállítva utánvéttel.
Hónapokig eltartható. A ládákért és palackokért adandó 4 frt, illetve 2 frt betétet — azoknak bérmentes visszaadásakor — visszaszolgáltattjuk.
Megrendeléseket elfogadjuk: Gyári irodánk Kőbányán. Városi irodánk: VII., Kertész-u. 40. és vidéki raktárosaink. **Budapestben kapható minden nagyobb fűszerkereskedésben és poharankint a Quisisana huffetben Váci-kört 12.**
Kőbányai Király-Sörfőző-részvénytársaság.

Fontos tüdővészesekeknek
a Pater Kanten-féle
nemes fenyő-kivonat.
Biztos hatású a legkésőbbetjebb eseteknél is. Számtalan elismert lovál orvos uraktól és előkelőség ektől is. 1 liter ára 25 frt, 1/2 liter 12 frt 50 kr., 1/4 liter 6 frt 25 kr. Leírások ingyen. Valódi csakis a készítőnél.
Becker János győgszertára
a Szt. Háromsághoz 1292
BILLÉD, (Torontál-megye).

Mindennemű óska
ajtók
ablakok
papir
olcsón kapható
Bővebbet kiadóban.
Temesváry Géznál
Budapest, Ujvársár-tér 4.

Heim-féle Meidinger-kályhák.
A feltaláló dr. Meidinger tanár által kizárólag jogosított
HEIM H., Budapest és Bécs.
osász. és kir. udvari szállító.
Legjobb hírnevű cs. és kir. szabadalm.
KÁLYHÁINK
MEIDINGER-OFEN
H. HEIM
Budapestben, Jhonent-udvarban kaphatók.
Ajánljuk továbbá a ml
„HESTIA” szabályozható, töltő- és ventilációs kályhánkat kettős hőpennyel.
fűstemésztő kandallókat.
Központi légtűst egész épületek részére. Szárító készülékek ipar és gazdasági célokra.
Prospektusok és árjegyzékek ingyen.

A Kőbányai Király-Sörfőző
dr. Kőrönyi és dr. Kéty egyetemi tanár urak által gyógycélokra ajánlott
„Maláta-sör”
idegbajokban, vérszegénység, emésztési zavaroknál, gyengeségnél stb. kiváló sikerrel kasználtatik.
Legkellemesebb üdítő-ital.
Megrendelhető a gyári irodában Kőbányán, vagy a városi irodánkban VII., Kertész-utca 40.

Iskolás gyermekek
részére szükséges fehérneműk legnagyobb választékban és legjutányosabban
Kanitz Ferencz és Társai
szegességi vászonraktárában
Kossuth Lajos-utca 11. sz. a. kaphatók.

MOST
Pollatschek-féle cipőraktár
VIII., Kerepesi-ut 23. sz.
Van szerencsém
a nagyszerű bőrtől és
vidéki vevőimet
szelvénytel értesíteni, hogy a 20 év óta tanuló és legjobb hírnevűek között
cipő-üzletemet IV., Károly-kört 4. sz. helyiségből VIII., Kerepesi-ut 23. sz.
alá helyeztem. Mielőtt t. vevőimnek bizalmát továbbra kibérez, igyekezem jövőben is az. hogy legjobb és legolcsóbb árúknál b. bizalmukat kiderít a hessen a remélem, hogy a tisztelet nagy számú vidéki vevőimtel továbbra is minden tekintetben kielégíteni fogom.
POLLATSCHEK E.
cipőraktár Budapest, VIII., Kerepesi ut 23. szám.
Főküldet: VII., Csömör-ut 6. sz.

Fontos önvédelemre.
Bull dogg-Remes
6 lövettel revolver csak
4 frt
Börténka, szíjjal és kényvel 5 frt. Vadszörnynek nagy választékban.
FÖLDESSY L.
puskafőves Budapest, Múzeum-1. út 3. Vidéki széküld és utánvet vagy pénz előzetes beiktatása mellett. Hépes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Való-
di francia különlegesség-gek csak F. Bergmann als leghíresebb párisi gyártól legelőnyösebben beszerezhetők
Polgár Sándornál
Budapest,
VII., Erzsébet-kört 60.
Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

MIKSZÁTH KÁLMÁN
Katángy-Naptár-a
1899-re,
melyet az ORSZÁGOS HIRLAP előfizetői ingyen fognak megkapni
Hirdetéseket közlésére a legalkalmasabb.
Hirdetéseket elfogad:
az Országos Hirlap kiadóhivatala
VIII. ker., József-kört 65. szám.

Legnagyobb raktár rajzeszközökben,
(Kern és társz, Riefler, E. O. Richter és társától stb.)
rajz- és vízfestészeti szerekben
Seehfehlner J. L.
Cs. és k. udvari papir-, rajz- és festészer-kereskedésben
Budapest, IV., Váci-utca 9.
B* árjegyzékem bárkinek ingyen és bérmentve megküldetik.
1294

Több száz szoba asztalos- és kárpitos
BÜTOR
kizárólag szilárd munka a legújabb stýben
következő árakon adtnak el készség mellett.
2 székény 30 frt
2 ágy 25 frt
1 ottoman 28 frt
1 kroméaz márványlappal 45 frt
1 ebédlő asztal 26 frt
Hálószobák 120, 140, 160, 170 fittól feljebb 800 frtig.
angol-, barok-, romantikusstýben.
Üzletünk kizárólag csak
VIII. ker., Kerepesi-ut 9/a. sz.
Pannónia-szálloda mellett.
1 szalon garnitúr 80 frt
1 szalon garnitúr, bársony 120 frt
1 szalon garnitúr, selyem 135, 150, 165, 180, 200 fittól egészen 800 fittig.
1 ebédlő diván 50, 55, 60 frt
Ebédlő berendezések 160, 185, 200, 230, 250, 300 frtig.
Angol-, barok-, góthstýben 500 fittól 2500 fittig és feljebb. 800

Patyi Testvérek
fő- és székvarosi bútortelep.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Kiadóhivatal:

Előre fizetendő készpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Csélszerű az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Minden a könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

Apró hirdetések 20 krajczáron alól nem közöltenek.

„Poste-restante” hirdetések bélyegilletékesek.

LEVELEZÉS.

Két intelligens fiatal ember levelezni óhajtaná két vigkedélyű hölgygel. Levelek „Akos és Árpád” alatt kéretnek a kiadóba. 6198—1

Jancognió. Vasárnap legnagyobb sajnálatomra a közbejött esemény miatt nem mehettem el, de remélem, hogy üzenetemtel elég korán vitte. Könyörgöm, hogy engedje meg, hogy mielőbb megint „oda” mehessenek és aranyos sorait kérve maradjok kézsökölő Szentje. 6208—1

Bertuska. Aranyos sorokat ma vettem és reflektálok a soraidban még e hétre ígért bővebb levélkédre. Boldog vagyok ha írsz, mert legalább úgy érintkezhetünk egymással. Sok, sok csókot küld szerető, Bétéd. 6200—1

„Jparos” levele van a kiadóhivatalban. 6915—1

HÁZASSÁG.

27 éves kereskedő nőül óhajt venni egy izralita vallású jó családbeli leányt, kinek 5—6 ezer frt hozománya van. Levelek „Fővárosi kereskedő” alatt kéretnek. 6216—2

27 éves kereskedő nőül óhajt venni egy izraelita vallású jó családbeli leányt, kinek 5—6 ezer frt hozománya van. Levelek „Fővárosi kereskedő” alatt kéretnek. 6216—2

ALLÁST KERES.

100 koronát adok annak ki, nekem hivatalozolai vagy pénzbeszedői állást szerez előkelő nagyobb intézetnél, esetleg óvadékkal. Czim a kiadóhivatalban. 6224—3

Kisasszony, ki a kereskedelmi szaktanfolyamot most végezte kitanó eredményen, a gép- és gyorsírásban jártas, sürgősen keres irodai állást szerény igényekkel. Czime a kiadóban. 6194—3

Könyvelő, ki jelenleg is egy nagyobb vállalatnál e minőségben alkalmazva van állását változtatni kívánja. Szi ves megkeresések „Könyvelő” alatt e laphoz kéretnek. 6032—3

Ökleveles óvándó, kinek jó gyakorlata van és kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, órák adására, esetleg félnapra ajánlikozik gyermekek mellé, elemi osztályokra is előkészít. Czim a kiadóban. 6118—3

Zársalgónó kerestetik vidékre egy előkelő úri családban. Ajánlatokat „Művelt nő” czimen a kiadóhivatal közvetít. 6214—4

ALLÁST KAPHAT.

Kisasszony, ki németül és magyarul jól szzenografál, a gépirászatban jártas, egy nagy üzletbe 35 frt fizetéssel felvétetik. Ajánlatok a kiadóhivatalhoz intézendők „Biztos állás” czimen. 6204—4

Elárusító kerestetik egy dívat-szalonzületbe, ki már ily minőségben alkalmazva volt, előnyben részesül. Ajánlatok „Csinos alkutu” jellegével a kiadóhivatal továbbít. 6206—4

OKTATÁS.

Czimbalom-tanító ajánlikozik, tanít a legkitűnőbb tanmód szerint (óránként 50 kr.). Ugyanott egy remekhangú, pedálos Horváth-féle czimbalom is eladó 60 forintért. Czim a kiadóhivatalban. 5694—5

Német és francia nyelv oktatására elvállalok néhány tanuló szerény díjazás mellett. Levélbeli megkeresések „Német-francia oktató” alatt továbbít a kiadóhivatal. 6034—5

Prof. parisien Conversation frangaise-anglaise, 10 leçons fl. 5., leçons particuliers á des dames distinguées. Adresse á l'Expedition. 6196—5

Zongora-órát szerény díjazás mellett ad házában, vagy házon kívül gyakorlott zongora tanító. Czime megtűdható a kiadóhivatalban. 6074—5

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

Megbízható és jártas egyén, kik venni vagy eladni szándékoznak házat- és telket (Újpest környékén), jutányosan közvetít. Az érdeklődők forduljanak hozzá egész bizalommal. Czim a kiadóhivatalban. 5268—7

A Ságymányoson, valamint Agyalföldön Szent László-úton és Petneházy-utczában, néhány telek jutányos árbán eladó. Czim a kiadóhivatalban. 5402—7

Rákos-Palotán a Széchenyi-telep, illetőleg a körvasut közvetlen közelében egy 12000 négyzetögl nagyságu ölenként 3-25, telek jutányos árbán eladó. 5256—7

ELADÁS.

Butorvevőknek, mivel több szükségletűket beszereznek és Leangyel butorraktárát, Belváros Keeskenéti-utca 6. hol mindennemű butorok egyszerű és díszes kivitelben telletelhalmozott raktár miatt barmulatos olcsó áron eladtnak. 6391—8

Egy használt női kerékpár, jó állapotban, teljes felszereléssel olcsón eladó. Czim a kiadóban. 6917—8

Vágott szefjú 1 kr. tubarózsa 2 kr. drbjáért csokor- és koszoru kötéshez. Utánvét-tel küld, Flament, Siófok. 2011—8

VÉTEL.

Magyar Compass 1873—1883-iki évfolyamaimagvetelre kerestetnek. Ajánlatok az év megjelölésével a kiadóhivatalba. 6046—9

KIADÓ SZOBÁK.

Teljes ellátást kaphat két fiatal ember a jövő tanévre egy tisztességes izr. családnál, közel az Erzsébet-körút és a Baresay-utczához. Czim a kiadóban. 5914—10

Intelligens családnál lakást és teljes ellátást kaphat olcsó ár mellett 1—2 vidéki fiu a Józsefvárosban. Kitanó bánásmód biztosítatik. Czim a kiadóban. 5788—10

SZOBA KERESTETIK.

Lépcsőházba nyíló szobát keres egy fiatal ember a József-körúton az „Országos Hirlap” közelében havi 18—20 forintért. Ajánlatok B. C. jegy alatt a kiadóhivatalba küldendők. 6188—12

A Ferencz-városban egy tiszta utcai szobát keresek intelligens családnál, esetleg teljes ellátással. Ajánlatok az ár megnevezésével „Jó lakó” alatt kéretnek a kiadóba. 6132—12

Előkelő családnál keresek két iskolába járó leányom részére lakást teljes ellátással a Lipót-városban, lehetőleg zongorahasz-nálattal. Körülményes ajánlatok kéretnek a kiadóhivatalba „Gondos felügyelet” czimen. 6152—12

KIADÓ LAKÁSOK.

Két külön bejáratu szobából és konyha stb. álló lakás az V. kerületben Vadász-utczában azonnal kiadó Ugyanott egy műhelynek, vagy raktárnak alkalmas, az utczára nyíló nagy pince is kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6164—13

Kiadó lakás a Nagymező-utczában, mely áll 2 utcai, egy udvari szoba, előszoba, stb. Évbér 500 frt. Czim a kiadóban. 6002—13

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, egyleti helyiségnek, vivóteremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3662—17

Nagy bolti helyiség a József-körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 4706—17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vogyen 30 krért Réthy-féle Pemeteft-czukorkát. 1537—18

Egy igen ügyes női ruhavarrónó ajánlikozik házakhoz napi 1.50 krért. Czim a kiadóhivatalban. 2005—18

39745 H. M. X—98. sz.

Magyar királyi honvédelmi miniszter.

Részletes árlejtési hirdetemény.

A honvédelmi m. kir. miniszterium különböző szükségleteinek fedezése céljából a következő szállításokra árlejtés hirdettetik:

1. a papir és irodai szerek szállítására; bánatpénz 400 frt,
2. könyvmdai és világitási cikkek, s anyagszerek, szállítására; bánatpénz 50 frt,
3. egyenruhák készítésére; bánatpénz 50 frt,
4. könyvkötői munkákra; bánatpénz 50 frt,
5. üveges munkákra; bánatpénz 25 frt.

Az 1-ső és 2-ik pont alatti szállítások minden egyes cikkezére, vagy szerére nézve külön ajánlatok is tehetők, de azon kikötés mellett, hogy a papir- és irodai szerek kizárólag hazai gyártmányok legyenek.

Mindezen cikkek szállítására és munkák elvállalására a szerződésnek 1899. évi január 1-től öt évi időtartamra, vagyis 1904. év végeig fognak megkötettni.

A különböző szükségletek mérvéről s mennyiségéről s egyáltalán a közlelbbi összes módozatokról, a segédhivatalok főigazgatója a kellő felvilágosításokat hivatali helyiségében (I. ker., Vár. Szt. György-tér, honvédelmi miniszteri palota, földszint) a hivatalos órák alatt megadja.

A papírszükségletek alakjairól, fajairól és minőségéről kimutatás szerkesztetett s ezen kimutatás kívánatra a vállalkozni kívánóknak kézbesíthető is.

Az ezen szükségletek szállítására, pályázók kötelesek aján-

latukat minden irányban kellőleg részletezni; a szükségelt cikkekről mintákat csatolni, ahol átalányösszeg fizetése ajánlatik, ezen összeget vagy a részletezett cikkek árait egyenkint számmal és betűvel megjelölni.

Az ajánlatok a m. kir. honvédelmi miniszteriumhoz czimezendők, s ezen miniszterium iktató-hivatalában lepecsételt boríték alatt legkésőbbben folyó évi október 15-ik benyújtandók.

A borítékra szembetűnően ráírandó:

„Ajánlat az 1898-ik évi 39745/x honvéd miniszteri számhoz.”

A követelt bánatpénz (óvadék) előzetesen valamely m. kir. állampénztárnál vagy adóhivatalnál letétbe helyezendő, és az ajánlatokhoz csakis az ezen letétbe helyezett összegről szóló „Letéti elismervény” csatolandó.

A fent kitűzött határidő letelte után, vagy a követelt óvadékra vonatkozó „Letéti elismervény” csatolása nélkül beadott ajánlatok tekintetbe vétetni nem fognak.

Az óvadékok képező „Letéti elismervény” az ajánlat el nem fogadása esetén ajánlattevőnek azonnal visszaszolgáltattatik.

Budapest, 1898. évi szeptember hó 5-én.

A miniszter helyett

GROMON,
államtitkár.